

Kooskõlastusringil esitatud märkuste ja ettepanekutega arvestamise/mittearvestamise tabel

Märkuse tegija	Märkuse sisu	Arvestamine / mittearvestamine
MKM	1. Leiame, et tuleks täiendada meediaturu kontsentratsiooni hindamise korda ning teeme ettepaneku kaaluda Konkurentsiameti hindajaks määramist. Eelnõu § 1 punktiga 24 meediateenuste seadusesse (MeeTS) lisatava § 48¹ lõikes 2 on praegusel kujul välja toodud teave, mille koondumise osalised esitavad meediaturu kontsentratsiooni hindamise teates (teave koondumise osaliste kohta, koondumise kirjeldus ning hinnang koondumise eeldatava mõju kohta). Samas ei esita koondumise osalised meediaturu kontsentratsiooni teates teavet koondumise osalistega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate kohta, mis võib meediaturu kontsentratsioonile hinnangu andmisel olla olulise tähtsusega (valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad loetakse üheks ettevõtjaks). Näiteks võib koondumise osalisel olla ema- ja või tütarettevõtjaid või tema emaettevõtjal teisi tütarettevõtjaid, mis on samuti tegevad meediavaldkonnas, sh horisontaalselt kattuvatel või vertikaalselt seotud kaubaturgudel. Vastava teabe esitavad koondumise osalised ka konkurentsiseaduse (KonkS) § 26 lg 1 punkti 4 alusel Konkurentsiametile, mistõttu ei kaasne ettevõtjale täiendavat ajakulu teabe kogumise ja vormistamisega. Teeme ettepaneku täiendada eelnõu lisades MeetS § 48¹ lõikesse 2 punkt 4 järgmises sõnastuses: <i>4) andmed koondumise osalistega samasse kontserni kuuluvate ja konkurentsiseaduse § 24 lõike 1 punktides 1-5 nimetatud ettevõtjate valitseva mõju ja osaluse kohta teistes ettevõtjates.</i> Sarnast loogikat peaks kohaldama ka MeeTS § 48¹ lõike 1 kohaldamisel (hetkel see sõnaselgelt välja ei tule), st meediavaldkonnas võivad äritegevust omada koondumise osalistega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad.	Eelnõu on täiendatud konkurentsiseaduse muudatusega.
	1.1. Eelnõust ei nähtu, millise ajaperioodi jooksul (nt koondumise jõustamiseks vajaliku dokumendi allkirjastamisest jne) tuleb	Eelnõu on täiendatud konkurentsiseaduse muudatusega.

	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (TTJA) meediaturu kontsentratsiooni teade esitada. Ajaperioodi ei pea ilmtingimata konkreetset määrada, kuid eelnõus peaks sisalduma ka säte, et selliseid koondumisi, mille puhul kehtib MeeTS § 48¹ lõike 1 alusel teavitamiskohustus, ei või jõustada enne, kui TTJA on andnud hinnangu MeeTS § 48² lõike 2 või 3 kohaselt. Et Konkurentsiamet saaks TTJA hinnangut sisendina kasutada koondumise kontrolli menetluses, on oluline tagada, et meediakontsentratsiooni hindamise teade esitataks samaaegselt Konkurentsiametile esitatava koondumise teatega (nt vastavalt täiendada MeeTS 48¹ lõiget 1).	
	1.2. MeeTS § 48² lõike 3 kohaldumine (TTJA hinnangu andmine koondumise täiendava menetluse faasis) on ebaselge ning vajab täpsustamist. Kui MeeTS § 48¹ lõike 1 kohaselt annab TTJA meediaturu kontsentratsioonile hinnangu 20 päeva jooksul ja meediaturu kontsentratsiooni teade esitataks koondumise teatega samaaegselt, siis annab TTJA hinnangu koondumise menetlemise esimeses faasis (kuni 30 kalendripäeva). Täiendava menetluse teeb Konkurentsiamet üldjuhul menetluse 29-ndal või 30-ndal päeval, st sellel hetkel, kui TTJA annab hinnangu meediaturu kontsentratsioonile, ei ole veel teada, kas Konkurentsiamet alustab koondumise täiendava menetluse. Seega kas TTJA annab koondumise täiendava menetluse korral uue hinnangu või saab TTJA nõuda koondumise täiendava menetluse alustamist olukorras, kus TTJA esmasel hinnangul võib koondumine mõjutada meedia mitmekesisust jm EMFA artikli 22 lõikes 2 sätestatud kriteeriume?	Eelnõu on täiendatud konkurentsiseaduse muudatusega.
	1.3. Hetkel ei ole eelnõus selgelt välja toodud, milline on ettevõtja vastutus olukorras, kus koondumine, mille kohta tuleb esitada teade MeeTS § 48¹ lõike 1 lausel, jõustatakse enne TTJA vastavat hinnangut.	Eelnõu on täiendatud konkurentsiseaduse muudatusega.
	1.4. Alternatiivina meediaturu kontsentratsiooni teate eraldi menetlusele TTJA poolt teeme Kultuuriministeeriumile ettepaneku kaaluda meediaturu kontsentratsiooni hindamise pädevuse seadusega Konkurentsiametile andmist. Selleks võiks näiteks täiendada Konkurentsiametile esitatavat koondumise teadet	Eelnõu on täiendatud konkurentsiseaduse muudatusega.

	lisapeatükiga, mis käsitleb mõju meedia mitmekesisusele ja toimetuste sõltumatusele. Ka täna on Konkurentsiameti konkurentsihinnangu kompetents laiem kui vaid ettevõtete majandusnäitajate finantsanalüüs. Konkurentsiameti meediaturu kontsentratsiooni hindajaks määramine aitaks vältida ettevõtete koondumise kontrolli tarbetut killustumist mitme asutuse vahel. Toome välja, et ka praegu on Konkurentsiametil võimalik küsida sisendit teistelt pädevatelt asutustelt.	
	2. Leiame, et tuleks täiendada meediateenuste osutajate poolt äriregistrile esitatavaid andmeid vastavalt Euroopa meediavabaduse määrusele Eelnõu § 1 punktiga 13 täiendatakse MeeTS-i § 16¹-ga, mille lõike 2 kohaselt esitavad lõikes nimetatud meediateenuse osutajad koos majandusaasta aruandega info riiklikuks reklaamiks eraldatud aastase kogusumma kohta. Antud nõue on seotud EMFA artikli 6 lõike 1 punktiga d, mis seab meediateenuse osutajatele vastava kohustuse. Teeme ettepaneku täiendada eelnõuga MeeTS-i lisatava § 16¹ lõiget 2 vastavalt määruse sõnastusele ja sõnastada see järgnevalt: (2) Audiovisuaalmeedia teenuse ja raadioteenuse osutaja ning käesoleva seaduse § 5 lõikes 2 nimetatud meediateenuse osutaja esitab äriregistrile koos majandusaasta aruandega info riiklikuks reklaamiks eraldatud aastase kogusumma ja kolmandate riikide ametiasutustelt või üksustelt saadud reklaamitulude aastase kogusumma kohta. Nimetatud summad kantakse äriregistri avalikku toimikusse. Kolmandate riikide ametiasutustelt või üksustelt saadud reklaamitulude aastase kogusumma raporteerimise nõue tuleneb EMFA määrusest ja on otsekohalduv. Leiame, et selguse mõistes on siiski asjakohane tuua see nõue seaduses välja, et nõuded ei oleks esitatud Eesti õiguses poolikult, ning teha vastavad muudatused ka seletuskirjas. Selline täpsustus on oluline mh äriregistri vaatest, kuna EMFA nõue ei eelda ainult ühe summa väljatoomist (riiklikuks reklaamiks eraldatud aastane kogusumma), vaid kahe summa (ka kolmandate riikide ametiasutustelt või üksustelt saadud reklaamitulu kogusumma).	Arvestatud, eelnõu sõnastust täiendatud.
	3. Palume määrata kindlaks riikliku reklaamirahaga seotud aruandlusperioodid ja tähtajad	Eelnõu on täpsustatud, MeeTSi muudatusega lisatavat § 16 ² lõiget 1 on täiendatud, lisatud on täiendav lause: Nimetatud

	Eelnõu § 1 punktiga 13 täiendatakse meediateenuste seadust § 16²-ga, mille lõike 1 kohaselt teevad avaliku sektori asutused igal aastal avalikult kättesaadavaks teabe eraldatud riikliku reklaamiraha kohta. MeeTS uue § 16² lõike 3 kohaselt koostab TTJA koondatud andmete põhjal aruande, mis avalikustatakse asutuse veebilehel. Toome välja, et praegusel kujul puudub eelnõus info aruandlusperioodi ja aruande esitamise tähtaegade kohta, samuti pole määratud TTJA koostatava aruande esitamise tähtaega. Palume täiendada MeeTS § 16² sättega, mis fikseerib aruandlusperioodi ja aruannete esitamise tähtajad, sest nõnda on tagatud osapoolte kohustuste selgus ning andmete võrreldavus.	teave esitatakse avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendis sätestatud korras.
	4. Palume Kultuuriministeeriumil kaaluda meediateenuste seaduste kohase meedialubadele kõrvaltingimuste kehtestamise piiramist, et vähendada ebavajalikku halduskoormust ettevõtjatele ja riiklikule järelevalvele Eelnõu § 1 punktiga 21 muudetakse meediateenuste seaduse §-i 40, mis käsitleb meedialubade väljaandmist ja kõrvaltingimuste määramist. Hetkel on meediateenuste seaduse § 8-s kehtestatud teatud nõuded televisiooni- ja raadioprogrammidele ning käesoleva eelnõu § 1 punktiga 10 sätestatakse raadioprogrammides Eesti autorite muusikateoste esitamise osakaalud seaduse tasandil. Selle kõrval palume hinnata meedialubadele täiendavate kõrvaltingimuste kehtestamise vajalikkust. Näiteks soovitakse eelnõuga täiendada MeeTS § 40 lõiget 2 võimalusega kehtestada televisiooniloo ja ajutise televisiooniloo kõrvaltingimusena selliste Euroopa päritoluga audiovisuaalsete teoste miinimumaht programmis, mille tootmisest ei ole möödunud rohkem kui viis aastat ja mille on loonud sellest televisiooniteenuse osutajast sõltumatud tootjad. Siin on küsimus, et kas sellist tingimust on vaja kehtestada televisiooniloo kõrvaltingimusena, et kas turg juba piisavalt ei suuna teenuseosutajaid hoidma oma programmi värskena uute teoste edastamise näol. Sarnaselt palume hinnata meedialubade muude kõrvaltingimuste alaliikide puhul, et kas tänapäeval on nende formaalne kehtestamine vajalik. Täna on konkurentsitingimustes, kus Eesti televisiooni- ja raadioloo omajad võistlevad rahvusvaheliste voogedastusplatvormide,	Arvestatud, kõrvaltingimuste kehtestamise õigusest on MeeTSis läbivalt loobunud, lisaks on leevendatud programmi struktuurile esitatud tingimusi (MeeTS § 8).

	videojagamisplatvormide, muusikarakenduste jt teenuseosutajatega tarbijate tähelepanu pärast, on neil stiimul hoida oma programme mitmekesiste ja värsketena. Meedialubadele kõrvaltingimuste seadmise piiramine lihtsustaks ettevõtjatele meediaturul tegutsemist ning vähendaks nii ettevõtjate kui riikliku järelevalve halduskoormust, toomata seejuures kaasa olulisi muutusi tarbijatele.	
	5. Tuleks täpsustada, et millisel juhul kehtib raadioteenuse osutajatele meediateenuste seaduse kohane loakohustus Eelnõu § 1 punktides 17-23 täpsustatakse väljastatavaid raadiolubade liike ja lubade andmise tingimusi, kuid kehtivast meediateenuste seadusest ega eelnõust ei nähtu, millisele raadioteenuse edastusvormile loataotlemise nõue kehtib. Seletuskirjas põhjendatakse raadiolubade väljastamiseks konkursi korraldamise vajadust piiratud sagedusressursiga, kuid toome siinkohal välja, et ainult internetis toimiva raadio puhul puudub selline ressursipiirang. Seega palume eelnõuga täpsustada millisele raadioteenusele loakohustus rakendub ning kaaluda, kas selline kohustus on vajalik internetiraadio puhul.	Arvestatud, MeeTSi § 32 täiendatud. Raadiolubade kohustus kehtib Eesti Raadiosageduste plaanis olevatele FM ja DAB sagedustele. Internetiraadiotele raadiolubade kohustus ei laiene.
	6. Palume kaaluda alaealiste isikuandmete kaitse osas järelevalvepädevuste täpsustamist Kehtiv meediateenuste seaduse § 192 seab alaealiste isikuandmete kaitsmise eesmärgil teatud piirangud andmete töötlemisele meediateenuste osutajate ja videojagamisplatvormi pidajate poolt. Juhime tähelepanu, et seadusega pole määratud pädevat asutust, kes teeb nõuete täitmise üle järelevalvet, samas alaealiste isikuandmete kaitse tagamiseks on see vajalik. Palume seega kaaluda eelnõu täiendamist, et määratlada vajalikud järelevalvepädevused.	Teadmiseks võetud. Leiame, et pädevus on reguleeritud isikuandmete kaitse seaduse § 56 lõikega 1 ja seda ei ole vaja MeeTSis sätestada. § 56. Andmekaitse Inspeksiooni pädevus riikliku ja haldusjärelevalve teostamisel (1) Käesolevas seaduses, selle alusel kehtestatud õigusaktides ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679 sätestatud nõuete ning muudes seadustes isikuandmete töötlemisele kehtestatud nõuete täitmise üle teostab riiklikku ja haldusjärelevalvet Andmekaitse Inspeksioon.
	7. Tuleks hinnata eelnõuga lisanduvate ülesannetega kaasnevat riigiametite töökoormust ja võimalikke kulusid Seletuskirja 7. peatükiga seonduvalt toome välja, et seaduse rakendamisega seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse tegevuste, eeldavate kulude ja tulude mõjuhinnang vajab täiendamist. Seletuskirjas on nimetatud TTJA-le lisanduvad ülesanded, kuid on jäetud hindamata,	Seletuskirja täpsustatud.

	kuidas muudatused mõjutavad asutuse töökoormust (nt milline on prognoositav lisatöötundide maht, kas muudatustega kaasneb vajadus täiendavate töökohtade järele). See on oluline, kuna see võimaldab hinnata vajadust lisaressursside järgi. Seega palume täiendada seletuskirja hinnanguga muudatuste mõjust TTJA töökoormusele, kas ja milline on eelnõuga lisanduvate ülesannete täitmisega kaasnev lisaressursi vajadus ning kuidas tagatakse vajaduse ilmnedes rahaliste vahendite olemasolu.	
RAM	1. Eelnõu § 1 punktiga 13 täiendatakse meediateenuste seadust §-ga 16², mille kohaselt avaliku sektori asutused peavad igal aastal elektrooniliselt ja kasutajasõbralikul viisil tegema avalikult kättesaadavaks Euroopa meediavabaduse määruse artikli 25 lõikes 2 nimetatud teabe. 1.1. Eelnõus puudub info aruandlusperioodi ja aruande esitamise tähtaja/tähtaegade kohta. Sama info on puudu TTJA koostatava aruande kohta (lõige 3).	Vastav informatsioon saab avalikuks avaliku sektori asutuste tavapärase finantsaruandluse esitamise käigus. Täpsustasime MeeTSi § 16² lõiget 1 teise lausega: Nimetatud teave esitatakse avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendis sätestatud korras. Ka TTJA aruandluse tähtaeg on eelnõus täpsustatud. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet koostab iga aasta 1. septembriks käesoleva paragrahvi lõikes 1 toodud info kohta aruande, mis avalikustatakse tema veebilehel (MeeTS § 16² lg 3).
	1.2. Nimetatud sätte rakendamisega seonduvalt tekib ka küsimus, et mis infot ja kas üldse asutus peab avaldama. Eelnõu kohaselt on selleks Euroopa meediavabaduse määruse artikli 25 lõikes 2 nimetatud teave, kuid seletuskirja kohaselt hakkab Tarbijakaitse- ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA) saama RTK saldoandmike infosüsteemist infot kõigi avaliku sektori asutuste maksete kohta, millega on ostetud riiklikku reklaami (v.a info kontsernide kohta, kuhu saajad kuuluvad – meie täpsustus). RTK kogub valitsussektori üksustelt makseandmikke, vt rahandusministri 11. detsembri 2003. a määrus nr 105 „Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend“ Lisa 9. Iga valitsussektoris kuuluv isik esitab saldoandmike infosüsteemi igakuuliselt, kus avaldatakse: Makseandmiku vorm	Eelnõus sätestatakse rakendav regulatsioon kahe Euroopa meediavabaduse määrusest tulenevat kohustuse täitmiseks-avaliku sektori asutus teeb teabe riikliku reklaami kulude kohta kättesaadavaks (makseandmikumid) (art 25 lõikes 2 sätestatud kohustus) ja TTJA koostab selle info põhjal iga-aastase aruande ning avalikustab selle oma veebilehel (art 25 lõikes 3 sätestatud kohustus). Asutus ei pea oma tavapärase finantsaruandluse korda muutma ja asutus ei pea teabe avalikustamiseks mingeid täiendavaid tegevusi teostama – asutuse tegevus ongi saldoandmine esitamine.

	Maksja registri-kood Saaja registri-kood Saaja tehingu-partneri kood Saaja nimi Kuupäev Summa Konto-klass Tegevusala Kokkuleppel RTK-ga muudetakse nimetatud määrust ning kontoplaani luuakse uus kulukonto „Meediakulud“ (seni kajastusid need kulud kontoklassis „Majandamiskulud) ning Kultuuriministeerium peaks andma sisendi kontoplaani selgitustesse, mis juhul tuleb seda kulutust seaduse alusel sellel kontol kajastada. Selle konto maksed tuleb omakorda avaldada eraldi makseandmikes (eraldi kontoklassina). TTJA peab eelnõu § 16² lõike 3 kohaselt koostama asutuste avalikuks tehtud teabe kohta aruande ja avalikustama oma veebilehel. Seega tekib küsimus, et kui TTJA saab saldoandmike infosüsteemist andmed, v.a. kontsernide kohta ja avaldab need oma veebilehel, siis miks asutus peab sellesama teabe tegema avalikult kättesaadavaks. See info saab olema makseandmike avaandmetena olemas ja ilmselt TTJA ka eraldi aruannet koostama ei hakka. Kokkuvõttes – eelnõu regulatsioon ja seletuskiri ei haaku omavahel.	
	1.3. Üheselt ei ole selge, mis on riiklik reklaam. Tulenevalt Euroopa meediavabaduse määruse selgituspunktist 13 tuleks riiklikku reklaami üldiselt käsitada kui reklaami- või enesetutvustustegevust, avalikke teadaandeid või teabekampaaniaid. Määruse artikli 2 punktist 19 tulenevalt on riiklik reklaam edendamise või eneseedendamise sõnumi	Riiklik reklaam on Euroopa meediavabaduse määruses defineeritud: „riiklik reklaam“ – edendamise või eneseedendamise sõnumi või avaliku teate või teabekampaania paigutamine, reklaam, avaldamine või levitamine meediateenuses või digiplatvormil, tavaliselt makse või muu

	või avaliku teate või teabekampaania paigutamine, reklaam, avaldamine või levitamine meediateenuses või digiplatvormil, tavaliselt makse või muu tasu eest. Seletuskirjas võiks sisalduda näidisloetelu, mis peaks kuuluma riikliku reklaami alla. Tekkis näiteks küsimus, kas riigiasutuse tööpakkumiskuulutus, mis avaldatakse digiplatvormil ja milles kiidetakse oma asutust, on riiklik reklaam.	tasu eest, kui seda teeb avaliku sektori asutus või üksus või seda tehakse sellise asutuse või üksuse heaks või selle nimel. Riikliku reklaami hulka kuuluvad muuhulgas näiteks avaliku sektori asutuste poolt tellitud reklaami- ja teavituskampaaniad, aga ka töö- ja muud kuulutused ning tellitud teated.
	1.4. Euroopa meediavabaduse määruse artikli 25 kohaselt ei tule üldsusele kasutajasõbralikul viisil kättesaadavaks teha ainult riiklikule reklaamile kulunud vahendid, vaid sama artikli lõikest 1 tulenevalt ka eelnevalt riiklikule reklaamile planeeritavad vahendid ja sõlmitavad tarne- või teenuse osutamise lepingud. Palume Kultuuriministeeriumil selgitada, kuidas asutused seda peaksid rakendama.	Selgitame. Artikkel 25 sellist kohustust ette ei näe. <i>Artikkel 25</i> Avaliku sektori vahendite eraldamine riikliku reklaami ning tarne- või teenuse osutamise lepingute jaoks 1. Avaliku sektori rahalisi vahendeid või muid tasusid või eeliseid, mida avaliku sektori asutused või üksused teevad otseselt või kaudselt kättesaadavaks meediateenuse osutajatele või digiplatvormide pakkujatele riiklikuks reklaamiks või meediateenuse osutajate või digiplatvormide pakkujatega sõlmitavate tarne- või teenuse osutamise lepinguteks, antakse üldsusele eelnevalt elektroonilisel ja kasutajasõbralikul viisil kättesaadavaks tehtud läbipaistvate, objektiivsete, proportsionaalsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel ning avatud, proportsionaalsete ja mittediskrimineerivate menetluste kaudu. Viidatud säte ei reguleeri lepingute kättesaadavaks tegemist, vaid seda, et avaliku sektori rahaliste vahendite eraldamise kriteeriumid ja menetlus peaksid vastama teatud nõuetele ja olema üldsusele kättesaadavad. See on otsekohalduv norm, mis ei vaja rakendamiseks seadusemuudatust.
	2. Palume seletuskirja 7. peatükki täiendada eelnõu rakendamisega kaasnevate kulude suuruse ning katteallika osas, silmas pidades erinevate valitsusasutuste (TTJA, RTK) kuuluvust erinevate ministeeriumide alla, mis eeldab ka eelnevat kooskõlastust vastavate asutustega. Juhul kui sellega ei ole arvestatud, siis juurde märkida, et „Kehtivas riigi eelarvestrateegias ei ole eelnõuga kaasnevate kuludega	Arvestatud, seletuskirja täiendatud.

	arvestatud. Eelnõu heaks kiitmisega kaasnevate kulude rahastamisvõimaluste üle arutatakse riigieelarve ja riigi eelarvestrateegia protsessis Rahandusministeeriumi poolt valitsusele koondatava info alusel. Juhul kui lisavahendeid ei eraldata, tuleb kulud katta vastava valitsemisala eelarvest.“	
JDM	1. Üldine märkus – eelnõus on nii Euroopa Liidu õiguse rakendamist taotlevad sätted kui ka riigisisest vajadusest lähtuv regulatsioon. Juhime tähelepanu, et „Ametniku Euroopa Liidu käsiraamatu”¹ (lk-d 85–86) kohaselt tuleb Euroopa Liidu õigust rakendava eelnõu koostamisel lähtuda üldisest põhimõttest, et sellesse ei kavandata Euroopa Liidu õigusakti rakendamisega mitteseotud regulatsiooni. Muude küsimuste lisamine eelnõusse võib takistada eelnõu sujuvat menetlemist, mis omakorda võib tekitada ajakaotust liidu õigusakti tähtaegsel rakendamisel ning viia rikkumismenetluseneni. Kui eelnõu koostajad peavad siiski vajalikuks nii Euroopa Liidu õiguse kui ka siseriikliku õiguse aspektide ühes eelnõus koos käsitlemist, tuleks arvestada ülalkirjeldatud riskidega.	Teadmiseks võetud.
	2. Eelnõu § 1 p 12 – kavandatava sätte kohaselt tuleb avalikustada ka toimetaja nimi. Seletuskirjast ei nähtu, et toimetaja nime avalikustamise kohustus tuleneb otseselt määrusest, vaid pigem on tegemist meetmega, mille riik on valinud mõne määruses ette nähtud nõude tagamiseks. Juhime tähelepanu, et igasugust isikuandmete kogumist, säilitamist, kasutamist ja avalikustamist käsitatakse eraelu puutumatuse (Eesti Vabariigi põhiseaduse (PS) § 26) riivena. PS § 11 kohaselt tohib õigusi ja vabadusi piirata ainult kooskõlas põhiseadusega. See tähendab, et niisugune piirang peab olema kooskõlas ka PS § 3 esimese lausega, mille kohaselt teostatakse riigivõimu üksnes põhiseaduse ja sellega kooskõlas olevate seaduste alusel. Sättes väljendatud üldise seadusereservatsiooni põhimõtte järgi peab põhiõigusi puudutavates küsimustes kõik olulised otsused langetama seadusandja. See tähendab, et isikuandmete töötlemine peab olema reguleeritud seadusega. Eelkõige peab seaduse tasandil määratlema isikuandmete töötlemise	Juriidiliste isikute puhul kuulub avaldamisele vastutava toimetaja (mitte lihtsalt toimetaja) nimi. Vastutava toimetaja nime avaldamine teenib üldhuvieesmärki ja on meedia usaldusväärsust toetava meetmena meedia enda poolt juba kauaaegselt rakendatud. 1994. a vastu võetud ringhäälinguseaduses kajastus, et vastutavate toimetajate nimekiri on avalik. Vastutavate toimetajate nimede kättesaadavaks tegemine sätestati ka 2010. a vastu võetud meediateenuste seaduses. Vastutav toimetaja tagab edastatavas programmis või programmikataloogis käesoleva seaduse nõuetest ja heast ajakirjandustavast kinnipidamise ning sõnavabaduse põhimõtete järgimise.

	olukorrad ja eesmärgid ning töödeldavate isikuandmete koosseisu vähemalt isikuandmete kategooriate täpsusega. Eelnevast tulenevalt tuleb seaduses ette näha, millisel eesmärgil toimetaja nimi avalikustatakse.	
	3. Eelnõu § 1 p 26 – korrakaitseaduse (KorS) §-s 54 on defineeritud avaliku koha mõiste. Avalik koht on määratlemata isikute ringile kasutamiseks antud või määratlemata isikute kasutuses oleva maa-ala, ehitis, ruum või selle osa, samuti ühissõiduk. Kui eelnõu § 1 p-ga 26 seadusesse lisatavas sättes peetakse samuti silmas avalikku kohta, palume õigusnormide kooskõla ja õigusselguse huvides kasutada ka eelnõus korrakaitseaduses sätestatud avaliku koha mõistet.	Eelnõus on antud sättest loobutud.
	4. Eelnõu § 1 p 28 – seletuskirja kohaselt on eelnõuga MeeTS § 53¹ tehtavate muudatuste eesmärk laiendada kehtiva õigusega audiovisuaalsete teenuste osutajatele suunatud sätteid (MeeTS § 53¹ lg-d 1–8) ka raadioteenuse osutajatele, et tagada Eesti meediaturul kõigi turuosaliste võrdne kohtlemine ning tele- ja raadioturul aus konkurents. Kehtiva seadusega antakse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (TTJA) õigus teha ettekirjutus Euroopa Liidu liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluva audiovisuaalmeedia teenuse osutaja teenuse või piiriülese televisiooni Euroopa konventsiooniga ühinenud riigi jurisdiktsiooni alla kuuluva televisiooniteenuse osutaja teenuse taasedastajale. Eelnõuga antakse aga TTJA-le õigus teha ettekirjutus muu riigi jurisdiktsiooni alla kuuluvale või muus riigis tegevusloa saanud teenuse osutajale. Palume selgitada, kuidas toimub ettekirjutuse tegemine raadioteenuse osutajale, kes ei allu Eesti jurisdiktsioonile. Lisaks on eelnõus sätteid, mis kordavad haldusmenetluse seaduses (HMS) sätestatud. Nii langeb eelnõuga seadusesse lisatava § 53¹ lg-s 12 toodud kohustus kokku HMS §-s 40 toodud ärakuulamisnõudega. Ka nõue, et ettekirjutuses toodu peab olema põhjendatud, objektiivselt vajalik ja mittediskrimineeriv (§ 53¹ lg 11 viimane lause), vastab haldusmenetluses valitsevatele nõuetele põhjendada haldusakte,	Eelnõus on antud sättest loobutud.

	teostada kaalutlusõigust õiguspäraselt tagades proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise järgimine. Palume selgitada, miks sätete kordamine eriseaduses vajalik on. Juhime ka tähelepanu, et eelnõu § 1 p-ga 28 seadusesse lisatava § 531 lg 9 sõnastus ei ole selge ja üheselt mõistetav. Säte kohustab TTJA-d esitama tõendeid, et leida asjakohane lahendus, kuid selgusetuks jääb, mille kohta tõendeid esitada tuleb. Palume eelnõu sõnastust täpsustada. Ebaselge on ka lauseosa, mis käsitleb raadioteenuse osutaja tegutsemist Eesti meediateenuste turul ilmse eesmärgiga hoiduda kõrvale Eestis kehtiva seaduse nõuetest. Kuidas tehakse kindlaks selline “ilmne eesmärk”? Kuna säte näeb ette, et lisaks ilmsele eesmärgile nõuetest kõrvale hoida, peab esinema ka nõuete rikkumine ise (“... ega järgi neid nõudeid”), tekib küsimus, miks on vajalik nõuete eiramisele lisaks ka “ilmse eesmärgi” tuvastamine.	
	5. Eelnõu § 1 p 31 – kõnealuse sätte kohaselt on TTJA-l õigus nõuda Euroopa meediavabaduse määruse artikli 7 lõikes 4 nimetatud isikutelt teavet ja andmeid Euroopa meediavabaduse määruse 3. peatükis toodud ülesannete täitmiseks. Seletuskirja kohaselt tuleneb vastav õigus küll otsekohaldavana Euroopa meediavabaduse määrusest, aga õigusselguse huvides sätestatakse see ka MeeTS-is. Justiits- ja Digiministeerium juhib tähelepanu, et määruse norme riigisisessesse õigusesse ümber ei kirjutata. Palume eelnõu täpsustada.	Mõistame, et määruse norme riigisisessesse õigusesse ümber ei kirjutata. Palume võimalust antud säte siiski eelnõusse jätta, see on oluline regulaatorasutuse jaoks.
	6. Eelnõu § 2 – KrMS-is on plaanis muuta kogu ametiprivileegidega seonduv regulatsioon ja selleks on eelnõu juba väljatöötamisel. Pakutava KrMS muudatuse peaks soovitatavalt samas tegema, kuna vastavate paragrahvide sisu ja jaotus KrMS-s muutub tuntavalt ja praegu muudatust tehes tuleks vastavat sätet (KrMS § 72 lg 21) üsna pea uuesti muuta/ümber paigutada. Sisuliselt oleks ilmselt määruse sõnastuse mõttega paremini kooskõlas (ja samas ei venitaks ka privileegi ülemäära laiaks) väljend "püsivas lähedases suhtes". "Regulaarne eraeluline suhe", mis seal praegu kirjas on, tähendaks sisuliselt igasugust korrapärast või korduvat suhtlemist, mitte tingimata ühist majapidamist ja lähisuhet, millest räägib meediavabaduse määruse põhjenduspunkt	Arvestatud.

	20. See tähendaks privileegi mõõdutundetut laiendamist, mis tõenäoliselt hakkaks tõhusat kriminaalmenetlust põhjendamatult takistama. Kuivõrd eelnõu § 3 kohane TsMS-i muudatus on KrMS-i muudatusega analoogne, palume ka selle muudatuse juures arvestada ülaltoodud märkusega.	
	7. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste märkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.	
TTJA	1. TTJA peab põhjendatuks ja toetab eelnõu peamisi eesmärgi, milleks on Euroopa meediavabaduse määruse (edaspidi EMFA) rakendamiseks vajalike muudatuste tegemine, meedialubade väljastamise kiiremaks ning paindlikumaks muutmine ja võimaluste laiendamine kolmandast riigist pärit meediateenuste kättesaadavuse piiramiseks ühiskonna turvalisuse eesmärgil, kuid palub arvestada järgnevate ettepanekutega.	
	2. Eelnõu § 1 punktiga 4, millega täpsustatakse läbivalt meediateenuste seaduse (edaspidi MeeTS) reguleerimisala, on jäetud muutmata MeeTS § 27 lõigetes 1 ja 2 esinevad viited meediateenusele. Samas puudub MeeTS § 27 lõigetes 1 ja 2 ka otsene viide, et sätet rakendatakse EMFA definitsioonide põhjal nagu seda näeb ette eelnõu § 1 punkti 7 kohaselt planeeritav MeeTS § 4 lg 3 ja punkti 8 kohaselt planeeritav MeeTS § 5 lg 2. <u>Seetõttu palume eelnõus täpsustada, millistele meediateenustele MeeTS § 27 regulatsioon laieneb.</u>	MeeTS § 27 muudatus kajastus algse eelnõu § 1 punktis 15 (praegune § 1 punkt 22).
	3. Eelnõu § 1 punktis 4 on viidatud MeeTS § 30 lõikele 4. TTJA hinnangul oleks korrektne viidata MeeTS § 30 lõike 4 punktile 1, mistõttu <u>teeme ettepaneku eelnõu § 1 punkti 4 täpsustada.</u>	Ilmselt on tegemist eksitusega, sest MeeTS § 30 lõikes 4 ei ole punkti 1.
	4. Eelnõu § 1 punktis 4 on toodud loetelu sätetest, milles tuleks sõna „meediateenus“ asendada sõnadega „audiovisuaalmeedia teenus ja raadioteenus“. <u>Palume eelnõu § 1 punktis 4 loetletud sätete loetelu üle vaadata ja eristada sätted, mille puhul tuleks asendamiseks kasutada sõnu „audiovisuaalmeedia teenus või raadioteenus“.</u>	Mõistete kasutuse osas on konsulteeritud täiendavalt keeleteimetajaga. Jäädud on siiski sidesõna „ja“ kasutuse juurde. Teatud mõistete asendamise sätted on siiski eraldi esitatud, et õigusnorm oleks keeleliselt korrektne ja selge.
	5. TTJA palub eelnõus välja tuua, millist kaalu uue raadioloa väljastamisel omab eelnõu § 1 punktis 20 välja toodud MeeTS-i täiendus, mille kohaselt tuleb tegevusloa taotlusele lisada autoreid esindava kollektiivse esindusorganisatsiooni kinnitus. Hetkel on eelnõu	Arvestatud, eelnõu sõnastust on täiendatud. „(2) Parima pakkuja väljaselgitamisel hinnatakse pakumise vastavust käesoleva seaduse §-s 32 nimetatud tingimustele ning

	seletuskirjas (lk 16-17) viidatud, et kinnitust tuleks arvesse võtta uue tegevusloa taotluse lahendamisel ühe hindamise kriteeriumina, samas ei ole eelnõus sellist hindamise alust raadiolubade hindamisel ette nähtud.	käesoleva seaduse § 39 lõikes 6 ² esitatud infot selle kohta, kuidas taotleja on täitnud kõigis eelmisel perioodil talle välja antud raadiolubades märgitud Eesti autorite loodud ja Eesti esitajate esitatud muusikateoste edastamise kohustust.“
	6. Eelnõu § 1 punktis 24 sätestatakse meediaturu kontsentratsiooni hindamise kord lähtuvalt EMFA artiklist 22. Eelnõuga nähakse ette, et TTJA peaks tulevikus andma Konkurentsiametile meediaettevõtete koondumise korral hinnangu selle mõjust meediaturu kontsentratsioonile. Kuivõrd konkurentsiseaduse alusel toimuva ettevõtete koondumise üle teostab järelevalvet Konkurentsiamet, siis killustab eelnõu ettevõtete koondumise kontrolli, jagades kontrolliks ülesandeid kahe asutuse vahel. Konkurentsihinnangu andmise kompetents on Eestis selgelt koondunud Konkurentsiametisse. Seejuures on Konkurentsiameti kompetents konkurentsihinnangu andmisel ka täna laiem, kui vaid ettevõtete majandusnäitajaid puudutava finantsanalüüsi koostamine. TTJA hinnangul on Konkurentsiamet pädevaks koondumise mõjule hinnangut andma, kuivõrd asutus teeb seda vastavalt konkurentsiseaduse § 22 lõigetele 1 ja 3 ka täna, võttes erinevatel tegevusaladel tegutsevate ettevõtete koondumise otsuse tegemise hindamisel arvesse vajadusi säilitada ja arendada konkurentsi ning keelates koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu. Eelnõuga sätestatava meediaturu kontsentratsiooni hindamise puhul on sisuliselt tegu turgu valitseva seisundi tekkimise üle hinnangu andmisega. Seetõttu teeb TTJA ettepaneku, et ka meediaturu kontsentratsiooni hindaja EMFA artikli 22 lõike 1 punkti c tähenduses oleks Konkurentsiamet, kuivõrd neil on konkurentsivaldkonnas hinnangute andmisel vastav kompetents ning pikaajaline kogemus. Lisaks tuleb arvestada, et meediaturu kontsentratsiooni hindamine laieneb lisaks audiovisuaalmeedia teenustele ja raadioteenustele ka teistele meediateenustele ning neis meediateenuste valdkondades puuduvad TTJA-l varasemad regulaatori kogemused. Ilma	Eelnõu on täiendatud konkurentsiseaduse muudatusega.

	konkurentsihinnangute koostamise kompetentsita ning regulaatori kogemuste põhjal turgu tundmata, ei ole TTJA teiste meediateenuste kontsentratsiooni hindamisel sobivaks asutuseks. Samas on <u>TTJA valmis oma teadmiste piires andma Konkurentsiameti palvel neile sisendit meediaturu kontsentratsiooni hindamiseks audiovisuaalmeedia teenuste ja raadioteenuste puhul</u>, kuivõrd nende teenustega on TTJA-l varasem kokkupuude lähtuvalt meediaregulaatori rolli täitmisest.	
	7. Palume täpsustada eelnõu § 1 punktis 25 välja toodud kavandatavat MeeTS § 51 lõike 61 punkti 5, <u>asendades sõna „nõukoja“ sõnadega „Euroopa meediateenuste nõukoja“.</u>	Arvestatud
	8. Palume üle vaadata eelnõu § 1 punkti 26 sõnastus, millega täiendatakse MeeTS §-i 51 lõikega 9. <u>TTJA hinnangul ei peaks säte hõlmama endas näiteks meediateenuse osutaja või mõne teise üksuse kontoriruumi, kus vastavaid audiovisuaalmeedia teenuseid või raadioteenuseid võidakse tarbida kutsetegevuse eesmärgil.</u>	Eelnõus on antud sättest loobutud.
	9. TTJA teeb ettepaneku eelnõu § 1 punkt 29 sõnastada alljärgnevalt: <i>„(9) Kui mõni teise riigi jurisdiktsiooni alla kuuluv või teises riigis tegevusõiguse saanud raadioteenuse osutaja raadioprogramm on tervikuna või põhiosas suunatud Eesti elanikkonnale, tema raadioprogramm on Eestis kättesaadavaks tehtud Eesti raadiosagedusplaanis nimetatud ringhäälinguressurssi kasutades ja ta tegutseb Eesti raadioteenuste turul hoides kõrvale käesoleva seadusega või selle alusel raadioteenuse osutajatele kehtestatud nõuetest, võtab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ühendust asjaomase tegevusõiguse väljastanud organisatsiooniga ja raadioteenuse osutajaga leidmaks lahendus, mis tagaks Eestis raadioteenuse turuosaliste võrdse kohtlemise ja ausa konkurentsi.</i> <i>(10) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet annab enne käesoleva paragrahvi lõikes 11 nimetatud ettekirjutuse koostamist raadioteenuse osutajale ja tegevusõiguse väljastanud organisatsioonile 30 päeva aega arvamuse ja vastuväidete esitamiseks käesolevas seaduses sätestatud ja selle alusel kehtestatud nõuetest kõrvalehoidmise ja nende nõuete mittejärgimise kohta.</i>	Vastavast regulatsioonist loobutud. Arvestades tehnoloogia arengust tingitud audioteenuste (sh voogedastused ja DAB platvorm) senisest oluliselt suuremaid võimalusi raadioprogrammide edastamiseks on MeeTSi põhifookuses FM sageduste piiratud ressursiga seonduv. Muudel tehnoloogilistel platvormidel tegutsemiseks Eesti raadiolubadele kehtestatud nõudeid ei rakendata.

	(11) Kui raadioteenuse osutaja ega tegevusloa väljastanud organisatsioon käesoleva paragrahvi lõikes 10 nimetatud tähtaja jooksul vastuväiteid ei esita või esitatud vastuväited ei ole ammendavad, on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil õigus teha ettekirjutus raadioteenuse osutajale raadioprogrammi edastamise või taasedastajale raadioprogrammi taasedastamise lõpetamiseks.“ TTJA hinnangul on eelnevalt pakutud sõnastusettepanek selgem ja täpsem. Samuti ei pea TTJA vajalikuks tuua MeeTS-i regulatsioonis välja haldusmenetluse üldprintsipe ja nõudeid, mis kehtivad TTJA-le otsuse tegemisel haldusmenetluse seadusest tulenevalt igal juhul (nt meetmete võtmise põhjendatus, meetmete võtmise vajalikkus ja haldusakti kättetoimetamine) või mis tulenevad põhiseadusest (mittediskrimineerimine).	
	10. Eelnõu seletuskirja punktist 1.1 (lk 1) nähtub, et eelnõuga antakse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (edaspidi ka TTJA) õigus teha väljastpoolt Euroopa Liitu pärit audiovisuaalmeedia teenuse taasedastajale taasedastamise lõpetamise ettekirjutus. Juhime tähelepanu, et ka hetkel on TTJA-l vastavalt MeeTS § 51 lõikele 6 õigus teha väljaspool EL-i pärit audiovisuaalmeedia teenuse taasedastamise lõpetamise ettekirjutus.	Arvestatud, seletuskirja täpsustatud.
	11. Teeme ettepaneku avada eelnõu seletuskirja punktis 3 (lk 6-7) veelgi EMFA-ga laienenud meediateenuse mõistet. See aitaks ettevõtjatel paremini mõista, millised nende pakutavad teenused kuuluvad EMFA kohaldamisalasse.	Seletuskirjas on kasutatud Euroopa meediavabaduse määruse põhjenduspunktides toodud selgitusi.
	Lisaks eelnõus välja toodule teeb TTJA meediateenuste seaduse muutmiseks järgmised ettepanekud. 12. TTJA teeb ettepaneku asendada MeeTS § 19 lõigete 2-6 sõnastust alljärgneva: “(2) Audiovisuaalmeedia teenuse ja raadioteenuse osutaja ei tohi edastada pornograafilist sisu või vägivalda või julmust propageerivat sisu pornograafilise sisuga ja vägivalda või julmust propageerivate teoste leviku reguleerimise seaduse § 1 lõike 2 punktide 3 ja 4 mõistes. (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 kehtestatud nõudeid ei kohaldata juhul, kui audiovisuaalmeedia teenuse või raadioteenuse osutaja tagab,	Arvestatud.

	<i>et sellised saated on isiklike tunnuskoodide või teiste asjakohaste tehniliste lahenduste abil vastu võetavad üksnes viisil, mis on alaealisele tavaolukorras kättesaadatu.</i> <i>(4) Audiovisuaalmeedia teenuse ja raadioteenuse osutaja ei tohi ajavahemikul kella 6.00-st kuni 22.00-ni programmis edastada muid alaealiste mõne earühma füüsilist, vaimset või kõlbelist arengut kahjustada võivaid saateid, välja arvatud juhul, kui enne saadet esitatakse arusaadaval viisil hoiatus, mis teatab, et järgnev saade on alaealiste mõnele earühmale sobimatu ning audiovisuaalmeedia teenuses on kogu saate ajal ekraanil näha asjakohane hoiatav sümbol.</i> <i>(5) Kui programmis või programmikataloogis on saateid, mille sisu vastab käesoleva paragrahvi lõigetes 2 või 4 sätestatud tingimustele, ei tohi audiovisuaalmeedia teenuse või raadioteenuse osutaja nimetatud saateid oma programmis või programmikataloogis tutvustades esitada piirangut põhjendanud saatelõike ega tõsta neid saatest esile.“</i> Hetkel kehtiva MeeTS § 19 lõike 3 sõnastus ei võimalda meediateenuse osutajal enne kella 22.00 näidata saateid, mis võivad tõenäoliselt kahjustada alaealiste mõnda earühma, isegi mitte koos vastavasisulise hoiatusega enne saate algust ja saate ajal. MeeTS § 19 lõige 4 kohustab meediateenuse osutajat ka pärast kell 22.00 eetris oleva saate puhul, kui see võib tõenäoliselt kahjustada alaealiste mõnda earühma, lisama enne saadet hoiatus saate sobimatuse kohta alaealiste mõnele earühmale. Kuivõrd hetkel kehtiv MeeTS § 19 regulatsioon ei arvesta alaealiste erinevate vanuserühmadega, siis võib MeeTS § 19 lõigete 3 ja 4 kehtiv sõnastus põhjendamatult piirata alaealiste õigust teabele. Näiteks ei ole 16-aastaselt vaatajal võimalik enne kella 22.00 tarbida saadet või saada teavet, mis võib kahjustada alla 12-aastaste earühma füüsilist, vaimset või kõlbelist arengut.	
	13. Hetkel kehtivast MeeTS-i regulatsioonist ega eelnõust ei nähtu, millise raadioteenuse edastusvormile kehtib loakohustus, seetõttu kohalduks ka näiteks internetiraadio osutajale raadioteenuse osutamise loakohustus. Internetiraadio osutamisel ei ole ressurss raadioteenust edastada limiteeritud, mistõttu ei näi otstarbekas vaid internetis toimivat raadiot loakohustusega koormata. <u>Teeme ettepaneku eelnõus täpsustada millisel juhul raadioteenuse osutajale meediateenuste seaduses</u>	Arvestatud. Meets-i §-s 32 asendatakse sõnad „Televisiooni- või raadioteenust“ sõnadega „Televisiooniteenust või Eesti raadiosagedusplaanis ringhäälinguks ettenähtud sagedustel pakutavat raadioteenust“ (eelnõu § 1 p 27).

	sätestatud loakohustus kehtib. TTJA peab otstarbekaks, et raadioloo kohustus kehtiks raadioteenuse osutamisel üksnes Eesti Raadiosagedusplaanis ringhäälinguks ettenähtud raadiosagedustel. Sarnaselt tuleks ka ülejäänud meediateenuste seaduses raadioteenusele kohalduvate nõuete puhul (nt MeeTS § 8 lõige 1, § 9, § 16, § 29) eristada, millisel viisil edastatavale raadioteenusele need kohalduvad.	
	14. MeeTS § 44 lõige 2 sätestab, et TTJA peadirektor võib rahvusvahelise televisiooniloo andmisest keelduda, kui sellise loa alusel edastatav teleprogramm rikuks oluliselt sihtriigis kehtivaid nõudeid, eelkõige telereklaami ja alaealiste kaitse osas. TTJA teeb ettepaneku jätta MeeTS § 44 lõikest 2 välja sõna „oluliselt“. Olenemata, kui suures ulatuses või oluliselt kavandatav programm sihtriigi nõudeid rikub on igal juhul tegemist programmiga, mida sihtriigi seaduste kohaselt sihtriigis edastada ei või. Seega ka vähesel määral sihtriigi nõudeid kahjustavale programmile loa andmine tooks automaatselt kaasa olukorra, kus sihtriigi pädev asutus võiks televisiooniteenuse osutaja suhtes algetada järelevalvemenetluse või teda trahvida. TTJA ei saa teadlikult anda luba õigusvastaseks käitumiseks.	Arvestatud
	15. Teeme ettepaneku MeeTS § 54 täiendamiseks <u>nähes Andmekaitse Inspeksioonile ette pädevuse riikliku järelevalve teostamiseks MeeTS §-s 19² sätestatud alaealiste isikuandmete kaitse nõuete järgimise üle</u>. Hetkel ei ole meediateenuste seaduses sätestatud MeeTS § 19² osas pädevat järelevalveasutust, ent alaealiste isikuandmete kaitseks on see tarvilik.	Leiame, et pädevus on reguleeritud isikuandmete kaitse seaduse § 56 lõikes 1 ja seda ei ole vaja MeeTSis sätestada. § 56. Andmekaitse Inspeksiooni pädevus riikliku ja haldusjärelevalve teostamisel (1) Käesolevas seaduses, selle alusel kehtestatud õigusaktides ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679 sätestatud nõuete ning muudes seadustes isikuandmete töötlemisele kehtestatud nõuete täitmise üle teostab riiklikku ja haldusjärelevalvet Andmekaitse Inspeksioon.
	16. Teeme ettepaneku ka elektroonilise side seaduse (ESS) muutmiseks. Ettepanek ESS § 12 lõike 3 muutmiseks ja sõnastamiseks alljärgnevalt: „(3) Kui isik taotleb sagedusluba raadioteenuse osutamiseks sagedusalas 87,5 - 108 MHz, tuleb käesoleva paragrahvi lõikes 1	Arvestatud

	<i>nimetatud taotlusele lisada <u>meediateenuste seaduse alusel väljastatud raadioteenuse osutamise tegevushuba</u>.</i>“ Muudatus on TTJA hinnangul vajalik selleks, et välistada raadioturul konkurentsi kahjustamine hoidudes kõrvale meediateenuste seaduse nõuetest ning raadioloa konkursi edukast läbimisest. Eesti sagedusressursi kasutamine meediateenuste seaduse alusel ette nähtud raadioloa konkursi läbimata kahjustab konkurentsi ja annaks välisriigis raadioloa saanud ettevõtjale konkurentsieelise võrreldes kohalike teenusepakkujatega. Meediateenuste seaduse alusel läbi viidud konkursi käigus määratakse kõrvaltingimused ning hinnatakse, et lubade jaotus ei oleks ülemäära ühe ettevõtja suhtes kaldu, säilitamaks konkurentsi raadioturul	
	17. Lähtudes avaliku sektori efektiivistamise eesmärgist ning ettevõtjatele ülemääraste nõuete vähendamisest teeb TTJA kultuuriministeeriumile <u>ettepaneku analüüsida koostöös justiits- ja digiministeeriumiga võimalusi, kuidas muuta raadiosagedustel raadioteenuse osutamiseks vajaliku raadioloa ja sagedusloa taotlemise ning loa väljastamise protsess ühtseks tervikuks</u>, sh muuta lubade maksimaalsed kehtivusajad ühetaoliseks. Täna esineb olukord, kus ettevõtja peab raadioteenuse osutamiseks raadiosagedustel esitama TTJA-le järjestikult kahe erineva loa taotlused - ühe raadioloa konkursil osalemiseks ning teise konkursil edukaks osutumise korral sagedusloa saamiseks, kusjuures sagedusloa taotlusele tuleb ESS § 12 lõike 3 kohaselt lisada raadioluba. Lisaks väljastatakse raadioloa konkursi tulemusena ettevõtjale tegevushuba seitsmeks aastaks, kuid sagedusluba tuleb ettevõtjal sama teenuse osutamiseks igal aastal uuesti taotleda, sest ESS § 11 lõike 3 kohaselt kehtib sagedusluba kuni ühe aasta. Hetkel kehtiva raadio- ja sageduslubade taotlemise süsteemiga kaasnevad ettevõtjatele ebavajalikult pikad loataotluste protsessid ning see toob suurema halduskoormuse ka loataotlusi menetlevale asutusele. Raadio- ja sageduslubade andmise korra ühendamine vähendaks bürokraatiat ning tagaks avalike ressursside efektiivsema kasutuse ning riigi toimimise paindlikkuse suurenemise.	Toetame ideed lihtsustada raadioteenuste osutamisega seotud regulatsioone ja oleme valmis JDM-i ja MKM-iga nendel teemadel koostööd tegema.

	18. Ettevõtjatele ülemääraste nõuete vähendamise ja haldusorgani efektiivistamise eesmärgil teeb TTJA ka ettepaneku <u>kaaluda televisiooni- ja raadiolubadele kõrvaltingimuste seadmise kaotamist</u> ehk MeeTS § 40 lõigete 3 ja 4 kehtetuks tunnistamist. Meediateenuse osutajad peavad ka kõrvaltingimusteta pakkuma vaatajatele mitmekesist programmi konkureerimaks üleilmsete muusikarakenduste ja voogedastusplatvormidega. Seejuures seavad kõrvaltingimused Eesti teenuseosutajad võrreldes üleilmsete platvormidega keerukasse konkurentsiolukorda, sest kõrvaltingimuste täitmine toob reeglina kaasa märkimisväärsed kulud. TTJA hinnangul on mõistlik vältida siseriikliku õigusega normide loomist, mis kohaliku meediateenuse osutaja konkurentsiolukorda veelgi nõrgestavad.	Arvestatud
	19. Võttes arvesse EMFA artikli 7 lõiget 3 ja eelnõuga kaasnevaid lisaülesandeid palub TTJA eelnõu seletuskirjas täpsustada TTJA täiendavat ressursivajadust, tuues ühtlasi välja, kuidas kultuuriministeerium TTJA-le tekkiva täiendava ressursivajaduse tagada plaanib. Võrreldes kehtiva meediateenuste seadusega lisandub TTJA-le eelnõuga meediateenuse kontsentratsiooni hindamisel hinnangu andmise kohustus, samuti suureneb ameti roll raadiolubade väljastamisel. Lisaks suureneb kohustus osaleda Euroopa meediateenuste nõukoja töös, kuivõrd Euroopa meediavabaduse määrusest tulenevalt laienevad Euroopa meediateenuste nõukoja pädevused võrreldes selle eelkäija Euroopa järelevalveasutuste rühmaga. Laieneb meediateenuste skoop, lisandub kohustus anda hinnanguid meediakontsentratsiooni küsimustes ning töötada välja ja rakendada siseturu kaitse reeglid kolmandatest riikidest pärit meediateenuste suhtes. TTJA-l on kohustus esindada Eestit Euroopa meediateenuste nõukoja töös. Eelnevast tingitult on vajalik TTJA-le tagada lisarahastus ühe (1,0) täiendava ametikoha loomiseks, et tagada lisanduvate ülesannete täitmine. Täiendavalt, <u>kui eelnõu §-s 56² sätestatud teabe nõudmine võib TTJA-le tuua kaasa kohustuse teabe eest tasuda, siis palume seletuskirjas ka</u>	Seletuskirja kulude osas täiendatud TTJA antud sisendi põhjal.

	<u>välja tuua, et TTJA vajab lisaressurssi meediaturu kontsentratsiooni hindamiseks vajalike turu-uuringute andmete soetamiseks.</u>	
RAB	Eelkõige palume jätta eelnõu § 1 punktiga 21 muudetava meediateenuste seaduse (edaspidi MeeTS) § 40 lõike 9 kavandatavas sõnastuses (RAB-i puudutavas osas) kehtestamata, kuna see hakkaks dubleerima olemasolevat regulatsiooni. 1. Palume kavandatavast MeeTS § 40 lõikest 9 välja jätta osa, mis puudutab enne tegevusloa väljaandmist RAB-iga konsulteerimist. Eelnõu § 1 punktiga 21 muudetakse mh MeeTS § 40 lõiget 9 järgnevalt: „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil on õigus konsulteerida enne tegevusloa väljaandmist julgeolekuasutustega ning Rahapesu Andmebürooga, et saada teavet selle kohta, kas televisiooni- või raadioteenuse osutaja või tema juhtorgani liige või televisiooni- või raadioteenuse osutaja tegelik kasusaaja võib olla Vabariigi Valitsuse, Euroopa Liidu või Eestile siduva rahvusvahelise sanktsiooni subjekt, või selle kohta, kas televisiooni- või raadioteenuse osutaja või tema juhtorgani liige või televisiooni- või raadioteenuse osutaja tegelik kasusaaja võib kahjustada ühiskonna turvalisust, sealhulgas riigi julgeoleku ja riigikaitse tagamist, või kujutada endast olulist ohtu ühiskonna turvalisusele.“ RAB ei toeta eelnõu § 1 punktiga 21 muudetavat MeeTS § 40 lõiget 9 kavandatavas sõnastuses ja palub sellest välja jätta osa, mis puudutab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (edaspidi TTJA) õigust enne tegevusloa väljaandmist RAB-iga konsulteerida. Nimetatud säte dubleerib rahvusvahelise sanktsiooni seaduses (edaspidi RSanS) juba olemasolevat regulatsiooni. Eriregulatsiooni kehtestamine MeeTS-is ei ole vajalik, põhjustades tarbetut segadust ja tekitades lisaks väärarusaama RAB-i rollist finantssanktsiooni rakendamisel. Nimelt on RAB-i poole pöördumine finantssanktsiooni kohaldamisel, samuti finantssanktsiooni kohaldamise kohustuse kahtluse korral iga füüsilise ja juriidilise isiku kohustus. Kõnealune kohustus on juba kehtestatud RSanS-i §-s 19, mille lõike 1 kohaselt juhul, kui füüsiline või juriidiline isik tuvastab, et temaga ärisuhtes olev või seda kavandav isik on finantssanktsiooni subjekt või tema poolt kavandatav või tehtav tehing	Arvestatud. RABi selgitusi on kasutatud ka seletuskirjas.

	või toiming rikub finantssanktsiooni, kohaldab ta finantssanktsiooni ja teavitab sellest viivitamata RAB-i. Seadusandja on pidanud vajalikuks rõhutada, et teavitamiskohustust RSanS-i kohaselt täitavad nii riigiasutuste teenistujad kui ka registripidajad, aga ka ärisuhetes olevad või neid kavandavad füüsilised ja juriidilised isikud (RSanS §-d 19 ja 21). Ühtlasi on RSanS-i § 19 lõike 2 järgi igal füüsilisel ja juriidilisel isikul (mis laieneb ülalkirjeldatud põhjustel seega tegelikult ka TTJA-le) hoolsuskohustus selle tuvastamisel, kas kavandatav või tehtav tehing või toiming rikub sanktsiooni, kusjuures isik on kahtluse korral kohustatud ise hankima lisainformatsiooni. Nimelt näeb viidatud säte ette, et kui füüsiline või juriidiline isik kahtleb, kas temaga ärisuhtes olev või seda kavandav isik on finantssanktsiooni subjekt või tema poolt kavandatav või tehtav tehing või toiming rikub finantssanktsiooni, kohaldab ta finantssanktsiooni ja hangib lisateavet asjaolude kohta, mis võimaldavad kindlaks teha, kas kavandatav või tehtav tehing või toiming rikub finantssanktsiooni. Sama paragrahvi lõike 3 kohaselt, kui füüsiline või juriidiline isik tuvastab lisateabe põhjal finantssanktsiooni subjekti või et tema poolt kavandatav või tehtav tehing või toiming rikub finantssanktsiooni või lisateave ei võimalda seda kindlaks teha, kohaldab isik finantssanktsiooni ja teavitab sellest viivitamata RAB-i. Selgitame, et praktikas hästi välja kujunenud süsteemi kohaselt toimub RAB-i teavitamine teate esitamisega RAB-i kodulehel olevat vormi² kasutades. Kõnealust vormi kasutavad ka kõik teised riigiasutused RAB-i poole finantssanktsiooni kohaldamise või selle kohaldamise kahtluse korral pöördudes. RSanS-i alusel toimub RAB-i koostöö vajadusel kõigi teiste riigiasutustega, sh näiteks eriti tihedalt Maksu- ja Tolliametiga. Ka eelnõu juurde koostatud seletuskirjast järeldeb, et RAB-ile ei ole eelnõuga ilmselt soovitud anda suuremat rolli koostöös TTJA-ga, kui seda võimaldab RSanS juba täna. Kokkuvõtlikult oleme seega seisukohal, et puudub vajadus sätestada MeeTS-is täiendavalt TTJA õigus RAB-iga konsulteerida, kuivõrd RSanS-is on juba kehtestatud RAB-i poole seoses finantssanktsiooni	
--	---	--

	kohaldamisega pöördumise õiguslik raamistik, mis võimaldab TTJA-l seda teha. MeeTS § 40 lõike 9 täiendamise tagajärjel tekiks kaks paralleelset regulatsiooni, mis võib halvimal juhul tekitada segadust ja tõsta nii TTJA kui RAB-i koormust.	
	2. Muud tähelepanekud: Eelnõu § 1 punktiga 23 täiendatakse MeeTS § 44 lõikega 3 järgmises sõnastuses: „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor võib tegevusloa andmisest keelduda, kui televisiooni- või raadioteenuse osutaja või tema juhtorgani liige või televisiooni- või raadioteenuse osutaja tegelik kasusaaja on toime pannud karistusseadustiku 8. või 15. peatükis sätestatud süüteo, on Vabariigi Valitsuse, Euroopa Liidu või Eestile siduva rahvusvahelise sanktsiooni subjekt või võib kahjustada ühiskonna turvalisust, sealhulgas riigi julgeoleku ja riigikaitse tagamist, või kujutada endast olulist ohtu ühiskonna turvalisusele.“ Palume kaaluda võimalusi viidatud sätte (õigus)selgemalt sõnastamiseks. Nimelt on TTJA sellistes olukordades, kus televisiooni- või raadioteenuse osutajale tegevusloa andmine rikuks sanktsiooni (nt meediateenustega seotud piirangut, finantssanktsiooni vm sanktsiooni), kohustatud sanktsiooni kehtestava õigusakti alusel sanktsiooni kohaldama, mis sisuliselt tähendab, et teatud juhtudel tegevusloa anda ei tohi. Eelnõuga kavandavat sõnastust, mille kohaselt „peadirektor võib tegevusloa andmisest keelduda“, saaks tõlgendada ka nii, nagu oleks TTJA-l sanktsiooni kohaldamise olukorras igal juhul alati kaalutusõigus otsustada, kas anda tegevusloa või mitte. Soovitame selguse huvides eristada olukorda, kus tegevusloa taotleja suhtes sanktsiooni kohaldamine on kohustuslik, mistõttu on tegevusloa andmine seega imperatiivselt välistatud, olukordadest, kus on põhjendatud jätta TTJA-le kaalutusõigus. Mõõname, et näiteks juhul, kui tegemist on ettevõttega või kanaliga, kus üks osanik on sanktsiooni subjekt, aga ei kontrolli või ei oma vähemalt 50%-list osalust (ehk otseselt ei ole sanktsiooni kohaldamise olukord), võiks TTJA-l olla kaalutusõigus loa andmise või selle ära võtmise osas.	Arvestatud. TTJA volitusi on täpsustatud.

	Analoogne tähelepanek on asjakohane ka puudutavalt eelnõu § 1 punkti 25, millega täiendatakse MeeTS § 51 lõikega 6 ¹ (punktide 2 ja 3 sõnastuse osas).	
RIK	Registrite ja Infosüsteemide Keskusele edastati arvamuse avaldamiseks meediateenuste seaduse, kriminaalmenetluse seadustiku ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu. Avaldame järgmise arvamuse: 1. Eelnõue § 1 punktiga 13 täiendatakse MeeTS-i §-dega 16¹ ja 16². Planeeritav MeeTS § 16¹ lg 2 on järgnevas sõnastuses „Audiovisuaalmeedia teenuse ja raadioteenuse osutaja ning käesoleva seaduse § 5 lõikes 2 nimetatud meediateenuse osutaja esitab äriregistrile koos majandusaasta aruandega info riiklikuks reklaamiks eraldatud aastase kogusumma kohta. Nimetatud summa kantakse äriregistri avalikku toimikusse.“ Äriregistri seaduse § 26 lõikes 1 kasutatakse sõnastust „Äriregistri avalikus toimikus sisalduvad muu hulgas“ ning sõna „kantakse“ kasutatakse äriregistri seaduses registrikaarti reguleerivates sätetes. Pakume MeeTS § 16¹ lg 2 teisele lausele järgneva sõnastuse: „Nimetatud summa sisaldub äriregistri avalikus toimikus.“ või alternatiivselt „Nimetatud summa kuvatakse äriregistri avalikus toimikus.“	Arvestatud.
	2. Eelnõu seletuskirjas on kirjas järgnev „Meediateenuse osutajal on kohustus majandusaasta aruande lisana tuua eraldi välja riikliku reklaami summa.“ Täpsustame, et kui ettevõtja on valinud õige EMTAK koodi, siis müügitulu jaotuse all on kohustuslik täita riikliku reklaami summa. EMTAK-i koodi järgi esitatav müügitulu jaotus on koos majandusaasta aruandega esitatav teave.	Täpsustus teadmiseks võetud.
	3. Äriregistris on vajalikud väikese mahulised arendused, millega võetakse majandusaasta aruandes andmeväli „Riikliku reklaami tulu“ ja kuvatakse see e-äriregistris. Majandusaasta aruandes ettevõtte EMTAK koodi alusel kohustuslik välja loomine „Riikliku reklaami tulu“ on eelduslikult väikese mahuline töö, mis ei too kaasa suurt kulu.	Teadmiseks võetud.
ELVL	Eesti Linnade ja Valdade Liit ei pea võimalikuks kooskõlastada eelnõu, mille tegelik mõju omavalitsustele jääb arusaamatuks.	Selgitame.

Esitasite kooskõlastamiseks Meediateenuste seaduse, kriminaalmenetluse seadustiku ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu. Eelnõu eesmärk on võtta üle Euroopa meediavabaduse määruse normid ettevõtjatele ja riigile minimaalset haldus- ja töökoormust tekitades. Eelnõus täpsustatakse, esitaja sõnul, õigusselguse huvides meediateenuse mõistet, et oleks arusaadav, millised normid kehtivad üksnes audiovisuaalmeedia teenuste direktiivist tulenevalt audiovisuaalmeedia teenustele ja raadioteenusele ning nende osutajatele ning millised normid teistele Euroopa meediavabaduse määramises toodud meediateenustele osutajatele. Eelnõuga püütakse eraldada erinevaid meediasid (nimetades meediateenuse ümber „audiovisuaalmeedia teenusteks ja raadioteenuseks“), aga sealsamas antakse teada, et „Meediateenus on ka käesoleva paragrahvi lõigetes 1–2 nimetatud muu Euroopa meediavabaduse määruse artikli 2 punktis 1 sätestatud meediateenus.“. Mis tähendab, et kogu ajakirjandus kuulub siis, sh kohaliku omavalitsuse infolehed? (art 2 p 1:teenus ELi toimimise lepingu artiklites 56 ja 57 määratletud tähenduses, kui teenuse või selle eristatava osa peamine eesmärk on pakkuda meediateenuse osutaja toimetustele mis tahes viisil üldsusele teavitust, meelelahutust või haridust saateid või ajakirjandusväljaandeid). Audiovisuaalmeedia- ja raadioteenuste väljavõtmine ning eristamine meediateenuste hulgas pigem tekitab segadust, kui parandab arusaadavust. Õigusnormi parema arusaadavuse huvides saaks eristuvad nõuded (loamenetlus, lisatingimused programmile jm) audiovisuaalmeedia teenuste osas esitada eraldi peatükis. Euroopa meediavabaduse määruse artikkel 6 kohustab liikmesriikide regulaatorasutusi looma meediaomandi andmebaasid, kust oleks leitav teave meediateenuste osutajate kohta. Eelnõu väljatöötaja soovib vastavat nõuet täita äriseadustiku andmete põhjal ning eelnõus luuakse täiendav regulatsioon, kuidas kajastada riiklikuks reklaamiks eraldatud summade kajastamist.	Euroopa meediavabaduse määramine on otsekohaldav määramine. Käesoleva eelnõuga viiakse siseriiklikusse õigusesse vajalikud rakenduslikud täpsustused. Euroopa meediavabaduse määramisega ei reguleerita avalike asutuste endi infolehtede või nende hallatavate veebilehtede toimetamise ning välja andmisega seotud tegevusi. Juhul kui omavalitsus soovib avaldada reklaami mõne teise juriidilise isiku omanduses olevas meediateenuse osutajaks kvalifitseerivas kanalis, siis tuleb mõlemal osapoolel vastavalt kehtestatavale korrale teavitada tehingu summa. Meediavabaduse määramine ja kavandatavad MeeTSi muudatused ei sekku toimetuste tööle. Sõna- ja ajakirjandusvabadusele mingeid piiranguid ei seata.
--	---

	Seletuskirjast: Kuigi AVMSD ei reguleeri raadioteenuseid, loob Euroopa meediavabaduse määrus regulatiivse raamistiku kogu (!) meediale. Seetõttu on mõistlik ka Eesti meediateenuste regulatsioonis minna üle ühtsele lähenemisele. Muutes TTJA ka raadiolubade kõrvaltingimuste määrajaks, laiendatakse tema kui sõltumatu meediaregulaatori volitusi tervele ringhäälinguturule. Seni killustunud ja eri regulatsioonide alla kuuluvad meediasektorid saavad ühetaolise regulatsiooni ning selle regulatsiooni üle teostab järelevalvet üks institutsioon. Märgime siinjuures, et seaduse tasandil sätestatakse Eesti autorite loodud muusikateoste osakaal, mis jäi varem kultuuriministri määrata. Seega on kultuuripoliitilised suunad ja miinimumnõuded seaduses kirjas. Eelnõu § 16² lõike 1 kohaselt teevad avaliku sektori asutused igal aastal elektrooniliselt ja kasutajasõbralikul viisil avalikult kättesaadavaks Euroopa meediavabaduse määrmise artikli 25 lõikes 2 nimetatud teabe. Teave, mida soovitakse, on esitatud alljärgnevalt. Meediateenuste seaduse muutmise seaduse eelnõus on mõjud kohalikule omavalitsusele jäänud hindamata. Hinnatud on vaid raamatupidamislikke erisusi. „Raamatupidamist reguleeriv avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend kehtib praegu 2275 avaliku sektori üksusele, kellest 1899 on kohalike omavalitsuste üksused (KOV-id, nende allüksused ja nende otsese või kaudse mõju all olevad üksused). 376 üksust on avaliku sektori üksused, kes ei kuulu KOV-ide gruppi. 1899 KOV-i üksusest kuuluvad Tallinna linnale 280 üksust, ülejäänud oleks vabastatud Euroopa meediavabaduse määrmise art 25 lõike 2 punktis b toodud info esitamisest (nende kontsernide ametlikud nimed, kuhu sellised punktis a osutatud meediateenuse osutajad või digiplatvormide pakkujad kuuluvad). Artikli 25 lõike 2 punktides a ja c toodud info tuleb siiski avalikustada ka nendel KOV-idel. 376 üksusest, kes ei ole KOV-ide grupis, on käesoleval ajal RTK teenindamisel 214 üksust ning 162 peavad iseseisvat raamatupidamist. Nende iseseisva raamatupidamisega üksuste hulgas on ka äriühingud ja muud avalik-õiguslikke juriidilisi isikuid, kes makseandmikke ei esita, sest neid ei loeta valitsussektorisse. Niisuguseid ühingu on 92, kelle kohta makseandmikest infot täna ei	
--	---	--

	saada. Suurimad neist on Eesti Pank, Eesti Energia, Riigimetsa Majandamise Keskus, Elering, Tallinn Sadam. Rahandusministri määrusega “Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend” kehtestatakse ka neile nõue esitada makseandmik, milles on andmed riikliku reklaamiraha kulude kohta.“. Kohalike omavalitsuste infolehed avaldavad riiklikku reklaami tasuta või tasu eest. Riiklik reklaam on määruse kohaselt edendamise või eneseedendamise sõnumi või avaliku teate või teabekampaania paigutamine, reklaam, avaldamine või levitamine meediateenuses või digiplatvormil, tavaliselt makse või muu tasu eest, kui seda teeb avaliku sektori asutus või üksus või seda tehakse sellise asutuse või üksuse heaks või selle nimel. Audiovisuaalmeedia teenuse ja raadioteenuse osutaja ning käesoleva seaduse § 5 lõikes 2 nimetatud meediateenuse osutaja esitab äriregistrile koos majandusaasta aruandega info riiklikuks reklaamiks eraldatud aastase kogusumma kohta. Nimetatud summa kantakse äriregistri avalikku toimikusse. Kui riiklik teabekampaania vm reklaam avaldatakse kohalikus infolehes tasuta, kas sellisel juhul on tegemist keelatud soodustusega ja kas seda peab majandusaasta aruandes deklareerima. Kindlust ei ole, et seaduse tasemel toimetuse töösse sekkumine mõjub audiovisuaalsele meediale positiivselt (raadio- ja teleprogrammide sisule protsendi, ajaraami, sõltuvuse rahastajast jm kehtestamine). Palume esitada eelnõu mõjud kohalikule omavalitsusele infolehtede väljaandjana, kohaliku teabe edastajana ja riikliku reklaami edastajana kohalikus infolehes.	
EAÜ, EFÜ, EEL	Eesti Autorite Ühingu (EAÜ), Eesti Fonogrammitootjate Ühingu (EFÜ) ja Eesti Esitajate Liidu (EEL) arvates on muudatused ja täiendused, mis puudutavad põhiliselt meediateenuste seadust ja milliseid vastava eelnõuga eelnimetatud õigusaktidesse sisse viia soovitakse, põhjendatud. Eesti meediavabadus vajab tugevat ja kindlat kaitset, mida meediateenuste seaduses välja pakutud muudatused aitavad tagada.	Eelnõu tekst on võrreldes esialgse eelnõuga muutunud. Leiame, et väljapakutud lahendus on hea kompromiss erinevate lahendusvariantide vahel.

	EAÜ, EFÜ ja EEL toetavad Eesti autorite loodud muusikateoste miinimummahu nõude ja päevase aja määratluse lisamist MeeTSi. Samas peame vajalikuks välja tuua järgmist. Eelnõus on loetud päevaseks ajaks, mil peab edastama 50% Eesti autorite muusikateoste mahust, ajavahemikku kella 6.00-st kuni 22.00-ni. Selline ajavahemik lepiti kokku kompromissina raadioteenuste osutajate ja õiguste omajate vahel kehtivate raadiolubade kõrvaltingimuste kontekstis. Õiguste omajad eeldasid, et see kehtib raadiolubade kehtivusperioodi jooksul. Kui vastav nõue lisatakse seadusesse, siis palume kaaluda päevase ajana selgemini raadiokuulamise tänaseid trende, mille kohaselt enne kella 7.00 ja peale kella 19.00 on raadiote kuulatavus oluliselt madalam, kui vahemikus 07.00-19.00. Samast ajavahemikust lähtuvad raadioteenuste osutajad ka reklaamiaja müügi puhul. Eeltoodust tulenevalt palume kaaluda päevase aja määratlemist ajavahemikuna 07.00-19.00.	
EML	I Meediateenuste seadus 1. EML teeb ettepaneku nimetada Meediateenuste seadus (MeeTS) ümber audiovisuaalmeediateenuse seaduseks ning Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse 2024/1083, 11. aprill 2024, millega luuakse siseturul meediateenuste ühtne raamistik ja muudetakse direktiivi 2010/13/EL (Euroopa meediavabaduse määrus, tekstis edaspidi Meediavabaduse määrus) rakendamiseks võtta vastu üksnes rakendusakt, mis sisustaks nõuded meediateenuste osutajatele ja muud vajalikud siseriiklikud instrumendid. Iga normatiivakti kvaliteeti näitab akti võimekus reguleerida valdkonda võimalikult lihtsalt, ühemõtteliselt ja arusaadavalt. Meediateenuste seadus on selle kehtivuse algusest reguleerinud tegelikult audiovisuaalmeedia teenust ning muu meedia (sh kirjutava meedia) asetamine selle reguleerimisalasse on eksitav.	Kommentaar punktide 1-5 kohta. Eelnõu väljatöötaja hinnangul on antud eelnõus väljapakutu parim võimalik lahendus, kuidas viia sisse Euroopa meediavabaduse määruse rakendamiseks vajalik regulatsioon. Eestis reguleerib meedia valdkonda meediateenuste seadus. Seega leiame, et meediavabaduse määruse rakendamine on siiski edukalt realiseeritav meediateenuste seaduse kaudu, see ei vaja eraldi rakendusseadust. Eelnõuga on mõisteid täpsustatud ja seaduse adressaat ja järelevalve teostaja saavad tervikteksti lugemisel aru, millised nõuded laienevad raadio- või televisiooniteenuse osutajale/teenusele, millised nõuded aga muule meediale.
	2. Eelnõus ei ole meediateenuse sisustamine jälgitav: nime järgi otsustades reguleerib see kogu meediateenust (sarnaselt Meediavabaduse määrusega). Seaduse reguleerimisala sätestavas sättesse § 1 on lõikesse lisatud punkt 1¹. Kuid muus osas jääb seadus suures pildis siiski reguleerima audiovisuaalmeedia teenust, mistõttu on	

	selline lisandus ebasüsteemne ega võimalda selgelt eristada, millises osas kohaldatakse seadust audiovisuaalmeediateenusele ja millises osas meediateenusele Meediavabaduse määruse artikli 2 punkti 1 tähenduses. 3. Näiteks muudetakse eelnõuga MeeTS § 2, täiendades seda lõikega 1¹, mille järgi kohaldatakse seadust teistele Meediavabaduse määruse artikli 2 punktis 1 nimetatud meediateenust osutavatele juriidilistele isikutele, kui juriidiline isik on asutatud Eestis. Samas täiendatakse eelnõuga MeeTS § 4, mis sisustab meediateenuse, ja täiendatakse seda lõikega 3, mille kohaselt on meediateenus ka MeeTS § 4 lõigetes 1-2 nimetatata muu Meediavabaduse määruse artikli 2 punktis 1 sätestatud teenus, ning et käesolevat seadust rakendatakse sellisele meediateenusele juhul, kui see on seaduses otseselt sätestatud. EML-i hinnangul on selline käsitus esiteks ebakorrektn: meediateenust ei tohi defineerida Meediavabaduse määrusest kitsendavalt või laiendavalt, sest Meediavabaduse määrus on otsekohalduv ning sellest irduvad definitsiooni tõlgendused on vastuolus õigusaktide hierarhia põhimõttega. See omakorda on vastuolus Euroopa Liidu õiguse ülimuslikkuse printsiibiga.	
	4. Teiseks sunnib seaduseelnõu praegune ülesehitus muu meediateenuse osutajat, kes ei ole audiovisuaalmeediateenuse osutaja, otsima seadusest, mis tema tegevust üldiselt ei reguleeri, neid üksikuid sätteid, mis võivad talle kohalduda.	
	5. Kui eelnõu väljatöötajad leiavad, et Meediavabaduse määrust saab Eesti õigusesse integreerida ainult MeeTS muutmise teel, siis õigusselguse tagamiseks tuleks eelnõus ja MeeTS läbivalt muuta terminoloogiat kõigis sätetes, mis reguleerivad audiovisuaalmeediateenust, nimetades seal kirjeldatud teenuseid audiovisuaalmeediateenusteks (näiteks § 13, 17, 19 jne) ning kasutada terminit „meediateenus“ üksnes tähistamaks meediateenust Meediavabaduse määruse tähenduses.	
	II Terminite kasutamine 6. Meediateenuse osutaja. EML teeb ettepaneku lugeda meediateenuse osutajaks isikud, kes on avalikkusele kättesaadavalt esitanud sellekohase enesedeklaratsiooni ühes kinnitusega, et nad	Eelnõu väljatöötaja jääb siiski eelnõus pakutud lahenduse juurde.

	vastavad Meediavabaduse määrusele. Meediateenuse osutajana defineerimine ei tohiks lähtuda äriregistris või muus andmekogus kajastamisest.	
	7. Meediateenuse osutajaks Meediavabaduse määruse tähenduses on füüsiline või juriidiline isik, kelle ametialane tegevus seisneb meediateenuse osutamises ning kellel on toimetust vastutuse meediateenuse sisu valikul ja kes määrab selle esitamise viisi (määruse artikli 2 p 2). Eelnõu p 13 järgi täiendatakse MeeTS § 16 ¹ , mille kohaselt peab meediateenuse osutaja olema märgitud äriregistri avalikus vaates meediateenuse osutajana. Arvestades, et meediateenuse osutajaks võib olla ka füüsiline isik, ei ole äriregistris märkimise kohustust võimalik realiseerida. Füüsilise isiku puhul pole võimalik kasutada ka Eesti majandustegevusalade klassifikaatorit. Arvestades, et Meediavabaduse määrus kohustab liikmesriike välja töötama riiklikud meediaomandi andmebaasid (artikli 6 lg 2), siis leiab EML, et eelnõud tuleks selles osas täpsustada ja osutada, et äriregistri teavet nõutakse üksnes juriidilisest isikust meediateenuse osutajate kohta.	Füüsilisest isikust meediateenuste osutaja andmed ei ole kajastatud äriregistris. Füüsilisest isikust meediateenuse osutaja peab ise astuma vajalikud sammud, et täita määruse artiklis 6 sätestatud teabe avaldamise kohustused.
	8. Äriregistris registreerimise nõue võib olla lihtsaim moodus tagada vajalik andmete kättesaadavus, kuid registrikanne ei saa olla eelduseks meediateenuse osutajaks kvalifitseerumisel. Meediavabaduse määruse artiklist 18 alajaotus 1 tuleneb, et suured platvormid lähtuvad meediateenuse osutaja tuvastamiseks meediateenuse osutaja enesedeklaratsioonist (vt Meediavabaduse määruse art 17 alajaotus 1 p a kuni g). Seega leiab EML, et meediateenuse osutaja tuvastamiseks piisab viimase enesedeklaratsioonist, mis on kättesaadav teenusepakkuja kodulehel.	Enesedeklaratsioon ei saa olla meediateenuse osutaja defineerimise kriteeriumiks. Sel juhul jääks regulatsiooni alt välja kõik, kes teenust küll osutavad, aga ei soovi ennast meediateenuse osutajaks deklareerida ja loodaksid selle kaudu meediateenustele osutatavate nõuete täitmist vältida.
	9. Meediateenus ja MeeTS. Praeguses eelnõu sõnastuses kasutatakse termineid ebaselgelt, tegemata selget vahet meediateenuse osutaja ja audiovisuaalmeedia teenuse osutaja tegevusele esitatavatel nõuetel. Kehtiv MeeTS reguleerib audiovisuaalmeedia teenust, muudatustepanekute kohaselt kasutatakse edaspidi regulatsioonis terminit <i>meediateenus</i> (mis terminina arusaadavalt hõlmab ka audiovisuaalmeediat, kuid reguleerimisalana), kuid sisuliselt jääb seadus ka edaspidi reguleerima üksnes audiovisuaalmeedia teenust, seega on termini <i>meediateenus</i> kasutamine ekslik ning segadust tekitav.	Märkuse punktid 9-12. Leiame siiski, et eelnõuga väljapakutud lahendus mõistete kasutuse osas on parim võimalik lahendus. Kehtiv regulatsioon reguleerib lisaks audiovisuaalmeedia teenusele ka raadioteenust. Muudatusega lisandub muu meediateenus ja sätestatakse, millised Euroopa meediavabaduse määrusest tulenevad kohustused neile laienevad.

	10. Euroopa Liidu õigusega seotud seaduseelnõus kasutatavad terminid peavad olema kooskõlas Euroopa Liidu õiguses kasutusel olevate terminitega ning eelnõus neid üldjuhul enam ei määratleta.	
	11. Terminit meediateenus kasutatakse eelnõus erinevas tähenduses. MeeTS kohaldamis- ja reguleerimisala reguleerivates sätetes viidatakse meediateenusele mh Meediavabaduse määruse tähenduses, kuid näiteks MeeTS § 6 sisustatakse meediateenuse osutaja toimetust vastutust, täpsustamata, kas peetakse silmas üksnes audiovisuaalmeediateenuse osutajat või meediateenuse osutajat Meediavabaduse määruse tähenduses. Siinjuures olgu märgitud, et eelnõu täiendab MeeTS § 4 lõikega 3 ja täpsustab, et Meediateenus on ka käesoleva paragrahvi lõigetes 1–2 nimetatud muu Euroopa meediavabaduse määruse artikli 2 punktis 1 sätestatud meediateenus. Käesolevat seadust rakendatakse sellisele meediateenusele juhul, kui see on seaduses otseselt sätestatud. Viidatud täpsustust silmas pidades võib eeldada, et toimetust vastutust MeeTS § 6 tähenduses näiteks kirjutavale meediale ei laiene.	
	12. Terminite ebatäpne kasutamine on vastuolus normitehnika ja õigusselguse põhimõtetega, millest tulenevalt teeb EML ettepaneku nimetada eelnõu ümber audiovisuaalmeedia teenuse seaduseks ning reguleerida Meediavabaduse määruse ülevõtmist iseseisva aktiga.	
	III Allikakaitse 13. EML on jätkuvalt seisukohal, et allikakaitse sisustamine MeeTS-s on viimase reguleerimisala arvestades ebaõige. Kohustus tagada allikakaitse tuleneb Meediavabaduse määrusest ning EML teeb ettepaneku reguleerida allikakaitse rakendamist eraldi aktiga. Võimalik on seda teha aktiga, mis integreerib Meediavabaduse määruse Eesti õigusesse, või iseseisva allikakaitse seadusega, mis oleks iseseisvaks tagatiseks meediavabaduse kaitsel. 14. Määrus sisustab allikakaitse läbi meediateenuse osutaja õiguste (Meediavabaduse määruse artikkel 4).	Märkused 13-15. Eraldi allikakaitse seaduse vm akti kehtestamine ei ole vajalik ning vastav regulatsioon sobib meediateenuste seadusesse.

	15. MeeTS ja menetlusseadused käsitlevad allikakaitset läbi sisustamata õigusmõiste <i>ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötlev isik</i>. 16. Arvestades Meediavabaduse määruse kui EL otsekohalduva akti ülimuslikkust, tuleks ka Eesti õiguses sisustada allikakaitset läbi meediateenuse osutaja definitsiooni ehk allikakaitse privileegi saaks kasutada üksnes need isikud, kes tõendavad, et neil on toimetusvastutus ja muud meediateenuse osutajale omased tunnused. Selline tõlgendus lahendaks ka aastaid kestnud diskussiooni sellest, kes on ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötlev isik, ning annaks meediateenuse osutajale kui meediaettevõttele võimaluse laiendada allikakaitset kogu toimetusele, mitte üksnes isikule, kelle eesmärgil (ajakirjanduslik eesmärk) puudub legaaldefinitsioon. 17. Olemasolev eelnõu ega Meediavabaduse määrus ei taga allikakaitset näiteks vabakutselisele ajakirjanikule, kes ei ole ühegi toimetusega seotud. Samuti peab sisulooja, suunamudija vms isik allikakaitse privileegi kasutamiseks tõendama toimetusvastutust. 18. Olemasolev eelnõu ei taga kohalikku õigusesse Meediavabaduse määruse artikli 4 punkti 3 alajaotustes b ja c meediateenuse osutajale tagatud garantiisid. 19. Sisustamaks Meediavabaduse määrusega liikmesriikidele pandud kohustusi allikakaitse tagamisel teeb EML ettepaneku sisustada ka tänases eelnõus puudu olevad garantiid aktis, mis tagab meediateenuse osutajale allikakaitse Meediavabaduse määruses sätestatud ulatuses.	
	VI Menetlusseaduste muutmine 20. Eelnevas peatükis käsitletud allikakaitse regulatsiooniga on seotud ka ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötleva isiku menetluslikud tagatised menetlusseadustes, mis vajavad seoses Meediavabaduse määrusega meediateenuse osutajale antavate garantiidega täiendamist.	Menetlusseadustike muudatused on välja töötatud koostöös valdkondade eest vastutavate ministeeriumide ehk JDMi ja SIM-iga.

	21. Hetkel reguleerib ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötleva isiku õigust keelduda kriminaalmenetluses ütluste andmisest, kui see võib paljastada tema allika, kriminaalmenetluse seadustiku § 72 lg 1 p 3¹ järgmises sõnastuses: „Õigus tunnistajana keelduda kutse- või muus tegevuses teatavaks saanud asjaolude kohta ütluste andmisest on ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötleval isikul teabe kohta, mis võimaldab tuvastada teavet andnud isiku, välja arvatud juhul, kui muude menetlustoimingutega on tõendite kogumine välistatud või oluliselt raskendatud ning kriminaalmenetluse esemeks on kuritegu, mille eest on ette nähtud karistusena vähemalt kuni kaheksa aastat vangistust, ütluste andmiseks esineb ülekaalukas avalik huvi ja isikut kohustatakse ütluste andmiseks prokuratuuri taotlusel eeluurimiskohtuniku või kohtu määruse alusel.“ Sama sätte lõige 2¹ annab samasuguse privileegi ka ajakirjanduslikul eesmärgil töötleva isikuga ametialases kokkupuutes olevatele isikutele. 22. EML leiab, et allikakaitse tagamiseks ei piisa, kui lisaks ametialases kokkupuutes olevatele isikutele laiendatakse allikakaitset ka isikutele, kes on ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötleva isikuga regulaarses eraelulises kokkupuutes. Esiteks näib EML-ile ebavajalik eraelulisele suhtlusele regulaarsuse nõude lisamine. Nii langevad kaitsealast välja näiteks ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötleva isiku muud eraelulised suhted, millel puudub regulaarne iseloom. Lisaks on regulaarsus subjektiivselt hinnatav kriteerium, mis vähendab allikakaitse rakendamisala selgust. Teiseks leiab EML, et kuna tunnistuste andmisest keeldumise privileegi ei kitsendata teistel usaldust nõudvatel elualadel (arstid, preestrid, advokaadid), siis ajakirjanduslikul eesmärgil andmeid töötlevalt isikult privileegi äravõtmine ja allikakaitsest loobumine eeluurimiskohtuniku loal ei ole kooskõlas Meediavabaduse määrusega tagamisele kuuluva allikakaitse määraga. Nii nagu teistel usaldust nõudvatel erialadel tegutsevate isikute privileeg, peaks ka ajakirjanike allikakaitse olema tingimusteta.	
--	---	--

	23. Lisaks puuduvad eelnõus Meediavabaduse määruse artikli 4 punkti 3 alajaotustes b ja c meediateenuse osutajale ette nähtud tagatised, mille osas tuleks menetlusseaduseid oluliselt täiendada.	
	V Meediaturu kontsentratsiooni hindamine 24. Eelnõu seletuskirja kohaselt täiendatakse MeeTS-i uue peatükiga, mis reguleerib meediaturu kontsentratsiooni hindamist ning seletuskirja kohaselt on selle eesmärk võtta üle Euroopa meediavabaduse määruse normid ettevõtjale ja riigile minimaalset haldus- ja töökoormust tekitades. 25. Olukorras, kus nii Euroopa Liit kui ka Eesti on prioriteedina nimetanud bürokraatia vähendamist, tuleks vältida olukorda, kus meediateenuse osutaja puhul hindavad koondumise asjaolusid kaks täitevvõimu asutust: Konkurentsiamet ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA), millest viimane annab koondumisele üksnes hinnangu. Leiame, et eelnõus välja pakutud topeltmehhanism (TTJA teavitamine) tekitab põhjendamatult halduskoormust, suurendab kulusid ning dubleerib konkurensikontrolli ülesandeid, pakkumata praktilist lisaväärtust. 26. Meedialiidu hinnangul võiks koondumise hindamine jääda Konkurentsiameti pädevusse, eriti arvestades seda, et TTJA annab Meediavabaduse määruse artikli 22 lõikes 3 sätestatud suuniste alusel hinnangu, mis ei ole samas koondumisest keeldumise aluseks. Eraldi teatamisnõue TTJAle ei annaks olulist täiendavat informatsiooni, mida Konkurentsiamet ühinemiste läbivaatamisel juba ei koguks või ei hindaks. Konkurentsiamet saab protsessi kaasata TTJA eksperte, kui esineb audiovisuaalmeediaspetsiifilisi aspekte või sellist kaasamist toetab/nõuab Meediavabaduse määrus (p.65). Selle kaasamise võib seaduses ette näha kooskõlastuse või arvamuse andmise kaudu (Haldusmenetluse seaduse § 11 lg 1 p 4, §16). Leiame, et asutuste tihe koostöö selles küsimuses on tõhusam kui topelt teatamisnõue, eriti arvestades seda, et Meediavabaduse määrus (art 22 lg 2) kohustab küll hindama koondumise mõju meedia mitmekesisusele, kuid ei eelda kahe	Eelnõu on täiendatud konkurentsiseaduse muudatustega.

	teatise esitamist ega topelt hindamist. Konkurentsiseaduse alusel on koondumiste teavitamise kord täpselt reguleeritud ja annab ettevõtjatele selge arusaama nende kohustustest ja õigustest. Praegune seaduse eelnõu tekitab ettevõtjatele olulist ebaselgust, sh. a) millal tuleb teavitada; b) kas seeläbi võib tekkida olukord, kus tehingu pooled ei tohi enne midagi teha, kui TTJAlt on vastus tulnud; c) mis saab siis, kui TTJAd ei teavitata või kui tehing tehakse enne TTJA otsust või vaatamata TTJA otsusele (millised on tagajärjed); d) kuidas teataja saab vaidlustada TTJA otsust ja esitada enda seisukohti. Ebaselge on ka küsimus, kas ja kui, siis kuidas on koondumise osalistel võimalik TTJA hinnangut vaidlustada, kui see on Konkurentsiameti keelduva otsuse aluseks. 27. Meedialiit rõhutab veel kord, et meediaturu kontsentratsiooni hindamisel tuleks arvesse võtta kõiki turul tegutsejaid, sh hargmaiseid platvorme, kelle käive Eestis ületab meie hinnangul mitu korda kogu Eesti meediaspektori käivet. Need ettevõtted - kontrollides suurt osa digitaalse reklaami turust nii turuosalise, turu korraldaja kui reklaami müüki võimaldavate vahendite omajana, aga ka mõjutades üha suurema osa Eesti auditooriumi ligipääsu uudissisule – on nüüd, tehisarv vahendite arenedes, astunud üha jõulisemaid samme automatiseeritud sisu- ja uudistootmise arendamiseks ning pakuvad Eesti meediaettevõtetele ebaausat konkurentsi ka sisuloomes. Ootame, et Eesti selgitaks välja suurte tehnoloogiaettevõtete tegeliku osa Eesti majanduses ja Eesti meediaturul ning võtaks konkurentsipoliitika kujundamisel ja elluviimisel ning meediaturu konkurentsiolekorda hindamisel arvesse kõiki siinsel turul tegutsejaid, sealhulgas ka suurplatvorme.	
	VI Tarbijakaitse ja tehnilise järelevalve ameti roll ja pädevus 28. Leiame, et TTJA kui täitevvõimu organ ei saa olla sõltumatu meediateenuse osutaja hindaja. Arvestades seda, et TTJA on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi haldusalas olev valitsusasutus, kes põhikirjast tulenevalt esindab oma tegevuses riiki, ei saa ta kui riigivõimu teostav asutus olla meediateenuse osutaja sõltumatuks	Seletuskirjas on TTJA rolli ja pädevust meediaregulaatorina selgitatud. Euroopa Komisjon on jätkuvalt seisukohal, et TTJA vastab sõltumatu meediaregulaatori nõuetele ja täidab talle seadusega pandud ülesandeid. Eesti meediasüsteemi vastavust Euroopa Liidu nõuetele on iga-aastaselt kinnitanud Euroopa Komisjoni

hindajaks, kellel on pädevus Meediavabaduse määrusest tulenevalt hinnata: 28.1. meediaturu kontsentratsiooni eeldatavat mõju meedia mitmekesisusele, sh selle mõju avaliku arvamuse kujundamisele ja meediateenuste ja meediapakkumise mitmekesisusele, pidades silmas internetikeskkonda ning poolte huve, seoseid või tegevust teistes meedia- ja muudes ettevõtetes; 28.2. toimetuse sõltumatuse kaitsemeetmeid, sealhulgas meediateenuse osutajate võetud meetmed, mille eesmärk on tagada toimetussotsuste sõltumatus; 28.3. seda, kas meediaturu kontsentratsiooniga seotud osalised jääksid ilma meediaturu kontsentratsioonita majanduslikult kestlikuks ning kas on alternatiivseid võimalusi nende majandusliku kestlikkuse tagamiseks; 28.4. kui see on asjakohane, komisjoni iga-aastase õigusriigi olukorda käsitleva aruande järeldusi meedia mitmekesisuse ja meediavabaduse kohta; 28.5. kui see on kohaldatav, mis tahes meediaturu kontsentratsiooniga seotud osaliste võetavaid kohustusi meedia mitmekesisuse ja toimetuste sõltumatuse kaitsmiseks. 29. Eesti Meediaettevõtete Liit märkimisväärse hulga uudisportaalide, päeva- ja nädalalehtede ning ajakirjade esindajana on kategooriliselt vastu mis tahes püüetele anda täitevvõimu organi pädevusse toimetuse sõltumatuse kaitsemeetmete ja/või meedia mitmekesisuse hindamine. EML on seisukohal, et sellist hindamist saaks ja võiks läbi viia üksnes sõltumatu isik, kellel on eriteadmised meedia ja ajakirjanduse toimimisest ja pädevus viimaste toimimise sõltumatuks hindamiseks. EML ei vaidle vastu, et senise MeeTS järelevalve teostamiseks on TTJA-l nii pädevust kui ka oskusi, sest audiovisuaalmeedia osas ongi hindamine pigem tehnilist ja statistilist laadi. Toimetusevabaduse üle otsustamine aga ei saa käia objektiivselt mõõdetavate kriteeriumide põhjal ning vabaduse hindamise pädevuse andmine täitevvõimu esindajale kahjustaks meedia vabadust ja sõltumatust.	‘Rule of Law Report’ (https://commission.europa.eu/publications/2025-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en) ja meediapluralismi monitor MPM (https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor-2024/).
---	--

	30. Arusaamatuks jääb ka seletuskirja põhjendus, et TTJA saaks olla eksperdiks tarbija huvide hindamisel (vt seletuskirja lk 21), sest meediasisu ei saa hinnata Tarbijakaitseseadusele tuginedes ning meedia toimimist ei saa hinnata nii, nagu hinnatakse muid kaupu või teenuseid. 31. EML-i hinnangul ei vasta TTJA tegevuseesmärgid sisuliselt sõltumatu meediaregulaatori tunnustele ja me ei saa nõustuda ka eelnõu selgitustega TTJA väidetava täieliku sõltumatuse kohta. TTJA esindab riiki (vt TTJA põhimääruse § 1 lg 2) ja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) eelarveline asutus. See tähendab, et TTJA esindab riigi huve. MKM valitsemisalas on TTJA sõltuv valitsemisala poliitilistest eelistustest. Lisaks sõltub TTJA MKM-st ka majanduslikult, sest TTJA eelarve kinnitab Majandus- ja Kommunikatsiooniminister. Institutsionaalne ja majanduslik sõltuvus MKM-st välistab TTJA sõltumatuse ning seetõttu ei saa TTJA vastata ka sõltumatu regulaatori tunnustele. 32. EML on varasemalt teinud ettepaneku regulaatori loomiseks EML-i juurde. Kui seadusandja leiab, et EML, kes ühendab suurt hulka meediaettevõtteid, ei sobi järelevalve teostamiseks, siis võiks kaaluda ka meediaombudsmani institutsiooni loomist Õiguskantsleri juurde või ülikoolide või muu vajalikke oskusi ja teadmisi omava institutsiooni kaasamist loodava institutsiooni töösse, et tagada meedia sõltumatus ja ka kontrolli sõltumatus.	
	VII Järelevalveasutuse volitused 33. Eelnõu § 1 p-ga 31 täiendatakse MeeTS § 56² järgmises sõnastuses: „Tarbijakaitsese ja Tehnilise Järelevalve Ametil on õigus nõuda Euroopa meediavabaduse määruse artikli 7 lõikes 4 nimetatud isikutelt teavet ja andmeid Euroopa meediavabaduse määruse 3. peatükis toodud ülesannete täitmiseks.“ Meediavabaduse määruse 3. peatükk reguleerib regulatiivse koostöö ja hästi toimiva meediateenuse siseturu raamistikku. Meediavabaduse määruse artikli 7 lõige 4 sätestab järgmist: „Kui see on vajalik käesolevast määrusest tulenevate	Eelnõu sõnastust on täpsustatud, vastav õigus antakse rangelt ainult määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks vajaliku informatsiooni küsimiseks.

	ülesannete täitmiseks, tagavad liikmesriigid, et liikmesriikide reguleerivatel asutustel või organitel on õigus nõuda mõistliku aja jooksul teabe ja andmete esitamist, mis on proportsionaalsed ja vajalikud käesoleva peatüki kohaste ülesannete täitmiseks, järgmistelt isikutelt: 33.1. füüsilised või juriidilised isikud, kelle suhtes kohaldatakse III peatükki, ning 33.2. muu füüsiline või juriidiline isik, kelle valduses võib nende kaubandus-, äri- või kutsetegevusega seotud põhjustel olla sellist teavet ja andmeid." 34. Seega, kui Meediavabaduse määrus annab liikmesriikidele võimaluse korraldada reguleerivate asutuste tööd ning anda neile oma ülesannete täitmiseks vajalikud volitused, siis eelnõuga antakse riigivõimu esindajale blankovolitus nõuda määratlemata isikute ringilt määratlemata koguses ja sisuga infot. EML-i hinnangul on selline volitus selgelt ebaproportsionaalne. 35. EML teeb ettepaneku täpsustada Meediavabaduse määrust Eesti õigusesse integreerivas aktis sõltumatu järelevalve asutuse pädevust meediateenuse osutajatelt ja kolmandatelt isikutelt teabe nõudmisel.	
	VIII Riikliku reklaami aruandlus 36. Juhime tähelepanu, et seaduseelnõuga sätestatud nõuded riikliku reklaami aruandluse kohta ei pruugi täita Euroopa meediavabaduse määruse mõtet ja eesmärke, ennekõike artikkel 25 määratletud õigust avaliku sektori vahendite ja riikliku reklaami õiglasele jaotamisele. Riikliku reklaami läbipaistmatut ja ebaproportsionaalset jaotamist saab kasutada vahendina, millega lämmatada sõltumatut meediat või muuta väljaanne liigselt sõltuvaks riiklikust rahastamisest. See võib kaasa tuua liigset poliitilist mõju ja konkurentsimoonusi. 37. Kooskõlas meediavabaduse määruse artiklis 6 toodud meediaomandi läbipaistvusnõudega peaksid seaduseelnõus sätestatud	Eelnõu muudatusega kehtestatavale riikliku reklaami aruandlusele luuaksegi avalikkusele võimalus saada ülevaade riikliku reklaami rahade kasutamisest. Avaliku sektori reklaamirahade iga-aastase kasutamise analüüsi ülesanne määratakse TTJA-le. Riiklik reklaami määratlus tuleneb Euroopa meediavabaduse määrusest ja selle põhjenduspunktidest.

	nõuded andma avalikkusele võimaluse hinnata ühelt poolt meediaettevõtete võimalikke huvide konflikte ja sisu usaldusväärsust, saades kasutajasõbralikul viisil kättesaadavaks tehtud informatsiooni meediale riiklikuks reklaamiks eraldatud summade ning kolmandate riikide ametiasutustelt või üksustelt saadud reklaamitulu kohta, teiselt poolt aga võimaluse veenduda, et avaliku sektori, st riigi või omavalitsuste reguleeritavate asutuste või valitsuse poolt otseselt või kaudselt kontrollitavate üksuste vahendeid antakse meediale läbipaistvate, objektiivsete, proportsionaalsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel (art 25). Selleks, et võtta arvesse valitsuste kulutusi sotsiaalmeedias reklaamimisele, hõlmab see säte ka veebiplatvormidele eraldatud rahalisi vahendeid (artikli 25 lg 1). 38. Sellist avalikkuse kontrolli on võimalik teostada ennekõike kõrvutades meediaettevõtete deklareeritud riikliku reklaami andmeid riigi esitatud andmetega, mille kogumise, haldamise, analüüsimise ja avalikkusele veebipõhiselt kättesaadavaks tegemisega peaks tegelema meediat reguleerivad asutused. 39. Paraku jääb ka eelarve seletuskirjast arusaamatuks, mida lugeda riiklikuks reklaamiks ning kas samu läbipaistvusnõudeid tuleb kohaldada ka kaupade ja teenuste ostmise suhtes tarne- või teenuslepingute kaudu (art 25 lg 1, põhjenduspunkt 73) sh nt audiovisuaaltoodangu ostmine (nn sihtfinantseeringud ERRile saadete, dokumentaalfilmide jms tootmiseks), turuandmed, konsultatsiooni- või koolitusteenused. Hõlmatud ei ole meie arvates ka riiklikud kulutused sotsiaalmeediateenustele, teiste seas hargmaistele platvormidele eraldatud vahendid (näiteks ka Meta, Google'i ja OpenAlga sõlmitud teenuslepingud). Arusaamatu on, kas läbipaistvuskohustus laieneb lisaks ametiasutustele ka reklaamiagentuuridele ja reklaamivahendusteenuste osutajatele. Pole selgust avaliku sektori asutuste defineerimises (kas suures osas riigi toetusel tegutsev MTÜ või osaühing loetakse avaliku sektori asutuseks).	
--	---	--

	40. Samas põhjenduspunktis 72 märgitakse vajadust kehtestada ühised nõuded teabe avaldamiseks riiklike reklaamikulude saajate ja kulutatud summade kohta. See eeldaks sarnast aruandluskohustust tehingu mõlemalt osapoolelt. Kummatigi kehtestab seaduseelnõu täieliku aruandluskohustuse meediateenuste osutajatele (§ 16¹ (2)), kuid kasutab määrukses lubatud erandit ja vabastab aruandlusest alla 100 000 elanikuga kohaliku omavalitsuse üksused ning selliste üksuste otsese või kaudse kontrolli all olevad üksused. Arvestades, et Eestis on vaid üks omavalitsus, mille elanike arv ületab 100000 – Tallinn – siis jäävad kõik ülejäänud omavalitsused ja nende kontrolli all olevad üksused (sealhulgas omavalitsuste meediakanalid) seaduses sätestatud läbipaistvuskohustuse alt välja. See ei võimalda saada ka täielikku pilti avaliku sektori vahendite ja riikliku reklaami jaotumisest ega võimalda ka hinnata huvide konflikti näiteks munitsipaalmeedia puhul. 41. Rõhutame ka, et riikliku reklaami aruandluse kohustus seab meediaettevõtetele ka märkimisväärse halduskoormuse, mis on eriti kurnav väikestele ja keskmistele ettevõtetele.	
	IX Muud tähelepanekud 42. EML eelistab tele- ja raadiolubade osas võimalikult väikest halduskoormust ja võimalikult vähest reguleerimist. EML soovib, et seaduse loojad ja regulaator võtaksid arvesse nii tehnoloogilist arengut (sest digiajastu tulekuga ja internetiteenuste levikuga muutuvad mitmedki piirangud ja regulatsioonid mõttetuks või ei tulene vajadusest jagada piiratud ressursse läbipaistvatel ja õiglastel põhimõtetel) kui ka seda, et Eesti meediaettevõtted saaksid tegutseda Euroopa turul (ja mistahes rahvusvahelisel turul) võrdsetel tingimustel oma konkurentidega ning et Eesti kodumaise regulatsiooniga ei kehtestataks lisapiiranguid, mida kaupade ja teenuste vaba liikumise põhimõte ette ei näe. EML soovib, et seadusemuudatusega ei kitsendataks Euroopa õigust ja sellega antud üldisi vabadusi, st et mis tahes piirangud peaksid olema hädavajalikud ja väga selgelt põhjendatud.	Eelnõu teksti on võrreldes algse versiooniga muudetud. Näiteks on loobutud on kõrvaltingimustest, Eesti kultuuri loojate toetuseks mõeldud muusikateoste esitamise miinimukohustusse kuuluvate Eesti autorite poolt loodud muusikateoste on lisatud ka Eesti esitajate poolt esitatud muusikateosed.

	43. Eeldame, et otseselt ringhäälingulubade protsessis osalevad meediaettevõtted esitavad oma detailsemad kommentaarid eraldi, kuid rõhutame üksikuid üldisi põhimõtteid, mida peame oluliseks. 44. Leiame, et ebaproportsionaalne on sätestada Eesti autorite teoste maht seaduse, mitte kõrvaltingimustega, sest see ei võta arvesse näiteks temaraadiote võimalikku tegevust ja teket. 45. Samuti leiame, et mõiste "Eesti autorid" defineerib Eesti kultuuri seisukohalt olulise loomingu liiga kitsalt ning jätab tähelepanu alt välja näiteks Eesti esitajad. 46. Leiame, et üksiku autorite kollektiivse esindusorganisatsiooni kirjutamine seadusesse ei ole otstarbekas, sest see jätab tähelepanuta kõik need autorid ja esitajad, kes ei ole tolle esindusorganisatsiooni liikmed (kuidas neid ja nende huve arvesse võetakse, seda seaduseelnõu ei käsitle) ja osa olemasolevaid või tekkida võivaid kollektiivse esindamise organisatsioone, samuti jätab tähelepanuta võimaluse, et konkreetse organisatsiooni kõrvale võib tekkida teisi sarnaseid esindusorganisatsioone. Me ei näe vajadust ega põhjust anda näiteks Eesti Autorite Ühingule seadusega liigset mõjuvõimu takistamiseks või teha neist sõltuvaks uue raadioloo taotlemist, sest ta ei saa olla selles protsessis neutraalne või sõltumatu osapool. Leiame, et kõik sellised asjaolud peaksid olema reguleeritud kas rakendusaktiga või kõrvaltingimustega. 47. Lisaks leiame, et ühe jaama ringhäälinguloo taotluse uuendamise või pikendamise eelduseks või tingimuseks ei saa olla teise/muu raadiojaama tegevus või tegevusetus (§ 39 lõige 6²). 48. Leiame, et ajutistele raadiolubadele kõrvaltingimuste seadmine ei ole põhjendatud, sest tegemist on reeglina konkreetsele sündmusele suunatud ajutise meediateenusega, mis üldjuhul dikteerib ise selle (reeglina piiratud) temaatika ja sisu (§40).	
--	---	--

	49. Leiame, et kõrvaltingimuste seadmine rahvusvahelistele telelubadele võib küll olla kantud heast usust ja soovist edendada Eesti loomingu levikut rahvusvahelisele auditooriumile, kuid pole rahvusvahelise äri iseloomu arvesse võttes mõistlik ega ratsionaalne, sest see seaks Eesti ettevõtteid ebavõrdsetesse tingimustesse, arvestades, et väljaspool Eestit oleks kommertshuvi Eesti loomingu vastu väike või puuduks sootuks. Meile on arusaamatu selliste tingimuste seadmise vajadus üldiselt (eelnõu esitajad peaksid kirjeldama olemasolevat probleemi, mida sellega soovitakse lahendada). 50. Meile on mõistmatud ka punktides 27 ja 28 kirjeldatud sätted mõne teise riigi jurisdiktsiooni alla kuuluva või teises riigis tegevusloa saanud raadioteenuse (aga ka teleteenuse) osutaja programmile lisanõuete esitamise kohta, sest meie arvates lähevad need vastuollu Euroopas kehtiva õiguse ja vabadustega. Selliste nõuete hädavajadust peaks seaduse loojad palju põhjalikumalt seletama, samuti oleks vajalik analüüsida nende sätete vastavust Euroopa õigusele. 51. Pragmaatiliselt soovitaksime kaaluda ka § 40 lg 2 toodud kõrvaltingimuste mõistlikkust. 52. Lisaks juhime tähelepanu, et § 51 lg 9 toodud definitsioon “koht, mis ei ole küll üldsusele avatud, kuid kus viibib määramatu arv isikuid väljastpoolt perekonda või lähimat tutvusringkonda” on seletuskirjas toodud eesmärges silmas pidades liiga lai ning annab võimaluse selle sätte väärkasutamiseks (seletuskirjas on toodud lubadus, et TTJA ei hakka tegema lauskontrolli, vaid sekkub vastava info saamisel juhtumispõhiselt, kuid meie arvates on see paljasõnaline. Näiteks annaks selle definitsiooni alla selgelt paigutada ka Postimehe või Delfi toimetuse ning näiteks teha ettekirjutuse ajakirjanike juurdepääsu piiramiseks informatsioonikanalitele).	
EML (täiendav seisukoht)	Eesti Meediaettevõtete Liit tänab võimaluse eest kaasa rääkida meediateenuste seaduse muutmise seaduse väljatöötamisel. Oleme eelnõu kohta detailsemat arvamust avaldanud 12. mai 2025 kirjas.	Eelnõu väljatöötaja hinnangul on antud eelnõus väljapakutu parim võimalik lahendus, kuidas viia sisse Euroopa meediavabaduse määrase rakendamiseks vajalik regulatsioon. Eestis reguleerib meedia valdkonda meediateenuste seadus.

	Alljärgnevalt esitame oma täiendatud seisukohad redigeeritud eelnõu olulisemate seisukohtade ja probleemide kohta. I Meediateenuste seadus 1. Oleme jätkuvalt seisukohal, et Meediateenuste seadus (MeeTS) tuleb ümber nimetada audiovisuaalmeediateenuse seaduseks ning Meediavabaduse määruse (Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus 2024/1083, 11 aprill 2024, millega luuakse siseturul meediateenuste ühtne raamistik ja muudetakse direktiivi 2010/13/EL) rakendamiseks võtta vastu eraldi rakendusakt, mis sätestaks nõuded meediateenuste osutajale. 2. Leiame jätkuvalt, et meediateenuse sisustamist ei ole võimalik eelnõus jälgida: eelnõu ülesehitus ja ka terminite kasutamine (meediateenus vs audiovisuaalmeediateenus) sunnib muu meediateenuse osutajat (kes ei osuta audiovisuaalmeediateenust) otsima seadusest, mis põhiosas tema tegevust ei reguleeri, üksikuid sätteid, mis võivad talle kohalduda. Seaduse kohaldumisala mõistmiseks tuleb lugeda ja võrrelda selle erinevaid versioone ning pöörduda ka Meediavabaduse määruse jms poole. Õigusselguse seisukohalt ja seaduse reguleerimisala mõistmiseks on see liiga keeruline. 3. Samuti oleme seisukohal, et allikakaitse sisustamine MeeTS-s on ebaõige. Allikakaitse tuleks reguleerida eraldi aktiga (olgu see siis akt, mis sisustab Meediavabaduse määruse Eesti õigusesse, või iseseisev allikakaitse seadus).	Seega leiame, et meediavabaduse määruse rakendamine on siiski edukalt realiseeritav meediateenuste seaduse kaudu, see ei vaja eraldi rakendusseadust. Eelnõuga on mõisteid täpsustatud ja seaduse adressaat ja järelevalve teostaja saavad tervikteksti lugemisel aru, millised nõuded laienevad raadio- või televisiooniteenuse osutajale/teenusele, millised nõuded aga muule meediale.
	II Allikakaitse 4. Leiame jätkuvalt, et nii allikakaitse laiendamine ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötleva isikuga “püsivas eraelulises suhtes” kui ka “regulaarses eraelulises suhtes” olevatele isikutele (varasem versioon) jätab allikakaitse alt välja nt ajakirjaniku muud eraelulised suhted (millel puudub püsiv või regulaarne iseloom). Samuti on mõlemad kriteeriumid (“püsiv” ja “regulaarne”) subjektiivsed, mistõttu nende kasutuselevõtt vähendab allikakaitse	Selgitame. Eelnõus väljapakutud sõnastus kajastab kõige paremini Euroopa meediavabaduse määruse põhjenduspunktis 20 toodut. Põhjenduspunkti nr 20 kohaselt selleks, et vältida ajakirjandusallikate ja konfidentsiaalse teabevahetuse kaitsest kõrvalehoidmist ning tagada era- ja perekonnaelu, kodu ja edastatavate sõnumite saladuse austamine kooskõlas põhiõiguste hartaga, tuleks kaitsemeetmeid kohaldada ka isikute suhtes, kellel on meediateenuse osutajate või toimetajatega regulaarsete era- või ametialaste suhete tõttu tõenäoliselt teavet, mille abil võib tuvastada ajakirjanduslikke allikaid või

	selgust. Leiame, et “püsiva eraelulise suhte” asemel võiks kasutada mõistet “eraeluline suhe”. 5. Leiame, et nagu kõigil teistel usaldust nõudvatel erialadel (arstid, preestrid, advokaadid), peaks ka ajakirjanike allikakaitse olema tingimusteta. 6. Endiselt oleme seisukohal, et olemasolev eelnõu ei taga kohalikku õigusesse Meediavabaduse määruse artikli 4 punkt 3 alajaotustes b ja c meediateenuse osutajatele antud garantiisid. Selles osas tuleks seaduseelnõu (soovitavalt aga eraldi allikakaitse seadust) oluliselt täiendada.	konfidentsiaalset teabevahetust. See peaks hõlmama isikuid, kes elavad lähedases suhtes ühises leibkonnas ning seda stabiilselt ja pidevalt /.../. Vt ka JDM märkust nr 6.
	III Meediaturu kontsentratsiooni hindamine 7. Tervitame meediaturu kontsentratsiooni hindamise puhul topeltmenetlusest loobumise ideed. 8. Samas jääb käesolevast redaktsioonist (§3 lg 3) arusaamatuks, milles seisneb “hinnang koondumise eeldatavale mõjule meedia mitmekesisusele ja toimetuse sõltumatusele”, mille peab esitama koondumise osaline. Sooviksime, et eelnõu loojad täpsustaksid, mida nad silmas pidasid – kas koondumise osaliselt oodatakse deklaratsiooni (nt, et “leiame, et meie koondumine ei avalda mõju meedia mitmekesisusele”) või peetakse silmas, et sellise hinnangu peab tellima ja rahastama koondumise osaline. Viimasel juhul tuleks kindlasti täpsustada sellise protsessi ja hinnangu sisulisi tingimusi ja mõju turukontsentratsiooni protsessile tervikuna.	Täpsustame: Hinnangus kirjeldab koondumise osaline koondumise eeldatavat mõju meedia pluralismile, avaliku arvamuse kujunemisele ning meediateenuste ja meediapakkumiste mitmekesisusele turul. Vastava hinnangu võib koondaja koostada ise või soovi korral kaasata selle koostamiseks oma äranägemisel lisajõude või selle tellida.
	IV Tarbijakaitse ja tehnilise järelevalve ameti roll ja pädevus 9. Eesti Meediaettevõtete Liit jääb oma 12. mai 2025 kirjas toodud seisukoha juurde, et TTJA kui täitevvõimu organ, et saa olla sõltumatu meediateenuse osutaja hindaja.	Seletuskirjas on TTJA rolli ja pädevust meediaregulaatorina selgitatud. Euroopa Komisjon on jätkuvalt seisukohal, et TTJA vastab sõltumatu meediaregulaatori nõuetele ja täidab talle seadusega pandud ülesandeid. Eesti meediasüsteemi vastavust Euroopa Liidu nõuetele on iga-aastaselt kinnitanud Euroopa Komisjoni

	10. Arvestades seda, et TTJA on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi haldusalas olev valitsusasutus, kes põhikirjast tulenevalt esindab oma tegevuses riiki, ei saa ta kui riigivõimu teostav asutus olla meediateenuse osutaja sõltumatuks hindajaks, kellel on pädevus Meediavabaduse määrusest tulenevalt hinnata nt meediaturu kontsentratsiooni eeldatavat mõju meedia mitmekesisusele, toimetuse sõltumatuse kaitsemeetmeid, seda, kas meediaturu kontsentratsiooniga seotud osalised jääksid ilma meediaturu kontsentratsioonita majanduslikult kestlikuks jms. 11. TTJA esindab oma põhimääruse kohaselt riiki ja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi eelarveline asutus. See tähendab, et ta esindab riigi huve, on MKM valitsemisalas sõltuv valitsemisala poliitilistest eelistustest ja sõltub ministeeriumist ka majanduslikult (TTJA eelarve kinnitab minister). Leiame, et sellist hindamist saaks ja võiks läbi viia üksnes sõltumatu isik, kellel on eriteadmised meedia ja ajakirjanduse toimimisest ja pädevus selle toimimise sõltumatuks hindamiseks. Kinnitame veel kord, et toimetusevabaduse üle otsustamine ei saa käia objektiivselt mõõdetavate kriteeriumide põhjal ning vabaduse hindamise pädevuse andmine täitevvõimu esindajale kahjustaks meedia vabadust ja sõltumatust.	‘Rule of Law Report’ https://commission.europa.eu/publications/2025-rule-law-report-communication-and-country-chapters_en ja Meediapluralismi monitor (https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor-2024/)
ITL	Täname Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu (ITL) kaasamise eest meediateenuste seaduse, kriminaalmenetluse seadustiku ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu (edaspidi: eelnõu) menetlusse. Oleme eelnõuga tutvunud ja anname teada, et meil ei ole eelnõule muudatusettepanekuid. Täname Kultuuriministeeriumi selle eest, et eelnõus on loobutud bürokraatlikust ja ebamõistlikkust taasedastamise teatise regulatsioonist.	Teadmiseks võetud.
Duo Media Networks OÜ	1. KOKKUVÕTE 1.1 Kultuuriministeerium esitas arvamuse avaldamiseks Meediateenuste seaduse, kriminaalmenetluse	Teadmiseks võetud. Nõudeid ning halduskoormust on oluliselt vähendatud, turgu avatud.

	seadustiku ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu ja seletuskirja. 1.2 Duo Media Networks OÜ on Eesti televisiooni- ja raadioteenuse osutaja, kes esitab käesolevaga seisukoha eelnõu kohta. 1.3 Kokkuvõtlikult esitame seisukoha lähtuvalt arusaamast, et täiendavad regulatsioonid televisiooni- ja ka raadiosektori tarbeks ei ole põhjendatud ning eriti ohtlik on, kui kohustusliku EL määrase kohaldamiseks võetavad meetmed on pandud samasse eelnõusse koos kõigi teiste, toreduslike ja muudel eesmärkidel planeeritud muudatustega. Selliselt tekivad lüngad (kuna ei looda siseriiklikku normi kõigele, millele peaks), sisulised vastuolud ning normitehnilised vastuolud ja ei ole arusaadav, mis on tegelikult ühetaolise EL õiguse kohaldamiseks vajalik muudatus ning mis läheb sellest selgelt kaugemale. 1.4 <u>Duo Media Networks OÜ toetab eelnõud osas, milles viiakse sisse vajalikud muudatused TTJA sõltumatuse garanteerimiseks, tegevuslubade menetluse lihtsustamiseks. Siiski samal ajal on kurb, et ei ole kasutatud võimalust tõepoolest tagada kõrge kaitse ajakirjandusele ega uute tehnoloogiate valguses avada turgu järjest enam ning vähendada regulatsioone ning halduskoormust erasektoris.</u> 1.5 Kokkuvõtlikult esitame seisukoha koos ettepanekutega seoses eelnõus puudutatud järgmiste küsimustega: 1) Normitehnilised ja hea seadusloome-põhised tähelepanekud – eelkõige seoses mõistega „meediateenus“ ja informatsiooniallika kaitse küsimused (peatükk 2); 2) Raadiolubade regulatsioon – eelkõige seoses mõistega „Eesti autorid“, Eesti autorite nõue tegevusloa taotluses ning raadiolubade kõrvaltingimuste küsimused (peatükk 3) 3) Televisioonilubade kõrvaltingimused – eelkõige seose Eesti autorite teoste ja hiljutiste teoste miinimummahu osas (peatükk 4) 4) Ajutiste televisiooni- ja raadiolubade regulatsioon (peatükk 5) 5) Teise riigi jurisdiktsiooni all olev raadioprogramm, mis on suunatud Eesti elanikkonnale (peatükk 6). 2. NORMITEHNILISED JA HEA SEADUSLOOME-PÕHISED TÄHELEPANEKUD	
--	--	--

	2.1 MÕISTE „MEEDiateenus“ (EELNÕU §1 P 1-2). 2.1.1 Mõiste on defineeritud AVMSD ning Eestis MeeTS – see hõlmab audiovisuaalmeedia teenust (televisiooniteenus, tellitav audiovisuaalmeediateenus ning vastav reklaam) ning raadioteenust. 2.1.2 Eelnõuga laiendatakse mõistet hõlmamaks ka teenus ELi toimimise lepingu artiklites 56 ja 57 määratletud tähenduses, kui teenuse või selle eristatava osa peamine eesmärk on pakkuda meediateenuse osutaja toimetust vastutusele mis tahes viisil üldsusele teavitust, meelelahutust või haridust saateid või ajakirjandusväljaandeid. 2.1.3 Seega on uued meediateenuse osutajad ajakirjandusväljaanded, rahalise või muud laadi tasu eest sisu üleslaadimine digiplatvormile jne. 2.1.4 Samas on eelnõu koostajatel jäänud tähelepanuta, et „meediateenuse osutaja“ on EMVM kohaselt – füüsiline või juriidiline isik, kelle ametialane tegevus seisneb meediateenuse osutamises ning kellel on toimetust vastutusele meediateenuse sisu valikul ja kes määrab selle esitamise viisi. 2.1.5 Johtuvalt on sisutühjad ja absurdsed mitmed eelnõu punktid, nt: (a) Eelnõu § 1 p 12, mille kohaselt tuleb avaldada andmeid nt juriidilise isiku asukoht. Sealjuures tuleb tähelepanu juhtida, et kõigile meediateenuse osutajatele kehtestatavate nõude aluseks on eelnõu kohaselt EMVM artikkel 5 – mis reguleerib aga avalik-õiguslike meediateenuste osutajate nõudeid. (b) Avalikustamise nõuete puhul, eelkõige ka riikliku reklaamivahendite mahu avaldamise osas on samuti seega füüsilised isikud vaatluse alt väljas. (c) Samuti on füüsilised isikud väljas ka meediateenuse osutaja märkimisest äriregistris (eelnõu § 1 p 13). Samas – üheselt on selge, et füüsiline isik võib olla meediateenuse osutajaks – seega tekib põhjendatud küsimus ka, mis on eelnõu kohase äriregistris märkimise eesmärk – sest ühest ülevaade meediateenuse osutajatest selle kaudu ei saa.	
	2.2 RIIKLIKUKS REKLAAMIKS ERALDATUD SUMMADE AVALDAMINE ÄRIREGISTRILE (EELNÕU § 1 P 13)	Riikliku reklaami definitsioon on toodud Euroopa meediavabaduse määruses ning seda on avatud määruse põhjenduspunktides 72 ja 73.

	2.2.1 Vajalik on täiendav juhis, kuidas ja mida nimetatud „riiklikuks reklaamiks eraldatud aastane kogusumma“ sisaldab. Ilma täiendava juhisea on eelnõu lubamatult ebaselge. (a) MeeTS reguleerib meediateenuseid (vastavalt seaduse enese reguleerimisala definitsioonile), mistõttu mistahes rahalised vahendid, s.h. riikliku reklaamiga seonduvalt, mis on suunatud selle ettevõtja, kes on ka meediateenuse osutaja, muudesse teenustesse nagu nt digiplatvormidele (mis ei ole meediateenuseks), siia arvestuskäiku mahutada ei tohi. Kuidas selliselt viisil seda muuhulgas aastaaruandes kajastada, jääb arusaamatuks – set eelnõu kohaselt kuulub raporteerimisele kogu ettevõtja poolt riiklikuks reklaamiks saadu. (b) Näiteks televisiooniteenuse osutajad edastavad arvestataval hulgal sotsiaalkampaaniaid (nt kaine peaga autojuhtimine), mille edastavad Eesti Ringhäälingute Liidu liikmes-jaamad, aga kogu selle eest saadav rahasumma on Eesti Ringhäälingute Liidule. Selliseid sotsiaalkampaaniaid seega televisiooniteenuse osutaja ei raporteeri. (c) Kohalike omavalitsuste teavitamiskohustuste osas tehakse erand – alla 100 000 elanikuga omavalitsuste osas. See tähendab, et sisuliselt jäävad teavituskohustuslikeks Tallinn ja Tartu. Kas see on eelnõu koostajate mõte, jääb ebaselgeks. Siinkohal tekib eriti terav lahknevus – kui soov on saada arusaam riiklikust reklaamist, siis peaks olema võrreldavad meediateenuse osutajatele pandud aruandluskohustuse tulem ning riigiasutuste aruandluse tulem. Sellisel kujul võrreldavus puudub ning muudatus mistahes EMVM eesmärki ei täida.	
	2.3 INFORMATSIOONIALLIKA KAITSE (EELNÕU §1 P 11) 2.3.1 MeeTS sätestab täiendava kaitse vaid „isikule, kes ametialaselt puutub kokku andmetega“ ning nõustume, et EMVM nõutab kõrvaliste isikute osas kaitse laiendamist. 2.3.2 Eelnõu kohaselt laiendatakse kaitse vastavalt „või regulaarse eraelulise suhte tõttu“ kokkupuutuval isikule. Selline muudatus on normitehniliselt lubamatu, sest EMVM kasutab mõistet „isikule, kes oma tavapärase suhte tõttu“ puutub kokku andmetega. Sõna „ametialane“ evib võimalust vägagi kitsaks tõlgenduseks, mistõttu on vajalik EMVM-ist tulenev täiend „tavapärase suhtes“, sest see hõlmab nii eraelulised suhtes kui ka muud, tavapärase suhtes, milles allika	Definitsiooni on eelnõus tulenevalt JDM ettepanekust täiendatud, vt ka JDM märkust nr 6. JDM märkuse kohaselt: <i>Sisuliselt oleks ilmselt määruse sõnastuse mõttega paremini kooskõlas (ja samas ei venitaks ka privileegi ülemäära laiaks) väljend "püsivas lähedases suhtes". "Regulaarne eraeluline suhe", mis seal praegu kirjas on, tähendaks sisuliselt igasugust korrapärast või korduvat suhtlemist, mitte tingimata ühist majapidamist ja lähisuhet, millest räägib meediavabaduse määruse põhjenduspunkt 20. See tähendaks privileegi mõõdukundet laiendamist, mis tõenäoliselt hakkaks tõhusat kriminaalmenetlust põhjendamatult takistama.</i>

	informatsioon võib teatavaks saada. Puudub põhjus irduda EMVM sõnastusest tagamaks ühetaoline õigusruum EL-is. 2.3.3 ETTEPANEK: MeeTS-i § 15 lõikeid 4–6 täiendatakse pärast sõna „ametialaselt“ sõnadega „või <u>tavapärase regulaarse eraelulise</u> suhte tõttu“.	
	2.3.4 Täiendavalt tuleb võtta üle ka ülejäänud EMVM artiklis 4 lõikes 3 sätestatud informatsiooni allika kaitse regulatsioon, s.h. (a) Tõhus kaitse kõigi sunnimeetmete vastu, mitte vaid aktiivne avaldamine. MeeTS § 15 on ülesehitatud vaid läbi selle, et kas on sunnimeede aktiivselt avaldada andmeid. EMVM ei lähtu mitte ainult vajadusest kaitsta „aktiivse avaldamise“ vastu vaid vajadusest kaitsele kõigi sunnija jälgimismeetmete eest, mida liikmesriigid sellise teabe saamiseks kasutavad – sh „kaitsele põhjendamatu sekkumise ja jälgimistehnoloogia eest“ (EMVM põhjenduspunkt 19), kaitsele „juurdepääsu saamise eest konfidentsiaalsele teabevahetusele“ (EMVM põhjenduspunkt 19). (b) Kaitse objekt. Kaitset ei evi vaid ajakirjandusallikas (MeeTS mõistena „informatsiooniallikas“), vaid ka eraldiseisvalt „konfidentsiaalsed teabevahetus“. (c) Kriminaalmenetluslike tagatiste puudumine. Kuigi eelnõuga muudetakse ka kriminaalmenetluse seadustikku, siis ei võeta üle ega reguleerita kriminaalmenetluse seadustikus EMVM artikkel 4 (3) punkti b ja c, mis nõutab kriminaalmenetluslikke tagatise. Kehtiv KrMS reguleerib tagatise vaid ütluse andmise osas (§ 72) ning läbiotsimise osas (nõutab prokuratuuri määrust, § 91). EMVM nõutab aga miinimumnõuetena täiendavalt, et nt informatsiooniallika tuvastamise eesmärgil läbiotsimist, pealtkuulamist, kinnipidamist lubavaid meetmeid ei saa mistahes juhul lubada prokurör, vaid „kohus, kohtunik, õigusemõistjana tegutsev prokurör või muu asutus, kes on pädev nimetatud meetmeid riigisisese õiguse kohaselt heaks kiitma“ – see tähendab õigusmõistev isik (kelleks ei ole ühelgi juhul Eesti õigusraamistikus süüdistusfunktsiooni esindav prokurör2). Seega tuleb täiendada KrMS-i.	Menetlusseadustike muudatused on välja töötatud koostöös valdkondade eest vastutavate ministeeriumide ehk JDMi ja SIM-iga.

	Enamgi veel – KrMS on vaikiv kõigi teiste meetmete osas peale ütluste andmise ja läbiotsimise. Ometi nõutab EMVM miinimumnõuetena ka pealtkuulamise ja kinnipidamise osas regulatsiooni täiendamist. Samuti ei võeta EMVM kohustuslikult nõutavaid meetmeid sekkuva jälgimistarkvara osas (EMVM artikkel 4(3) p (c). (d) Teavitamiskohustus. EMVM nõutab ka teavitamiskohustuse sisseviimist, eelkõige läbi kriminaalmenetluse seadustiku (võimalik, et ka korrakaitse ja väärteomenetluse seadustiku muutmise vajadust). Nimelt sätestab EMVM, et: „<i>Euroopa Inimõiguste Kohtu väljakujunenud praktikale eeldab õigus tõhusale kohtulikule kaitsele põhimõtteliselt seda, et selle õiguse tulemuslikuks teostamiseks teavitatakse asjaomast isikut õigeaegselt tema teadmata võetud jälgimismeetmetes</i>“ 2.3.5 ETTEPANEK: vaadata kogu informatsiooniallika kaitse regulatsioon uuesti üle ning lähtuda sõnastamisel EMVM nõuetest (sh mida kaitstakse, mis on kaitse objekt, kriminaal- ja muude menetluste põhised menetluslikud tagatised ning teavituskohustus) ning vajaduspõhiselt vaadata üle kõik menetlusseadustikud tagamaks EMVM-s nõutav kõrge kaitse tase.	
	3. RAADIOLUBADE REGULATSIOON 3.1 Kokkuvõtlikult seoses raadiolubade regulatsiooniga tuleb märkida, et tundub, et kui menetluslikus pooles tehakse vajalikke muudatusi (TTJA korraldamise õigus jmt), siis sisulises mõttes ei võeta arvesse digiraadio (DAB) tehnoloogia valguses toimuvat (s.h. konkurents striiminplatvormidega). Johtuvalt kolme selget ettepanekut:	
	3.2 EESTI AUTORITE NÕUE RAADIOLUBADE KÕRVALTINGIMUSENA (EELNÕU § 1 P 10) 3.2.1 Eelnõu kohaselt loetakse Eesti autoriks: muusikateose autoreid (helilooja, sõnade autor, tõlkija, arranžeerija), kes on Eesti päritolu või Eesti residendid. Eesti autori teoseks loetakse muusikateos, kus on vähemalt üks autoritest Eestist, olenemata autorite koguarvust.	Arvestatud osaliselt, lisatud on esitaja.

	3.2.2 Nimetatud mõiste osas on olnud Kultuuriministeeriumi eestvedamisel mitmeid kaasamise koosolekuid, kus on turuosalisel selgitanud ning Kultuuriministeerium ka nõustunud, et selliselt defineerida võimalik ei ole – sest millisel põhjusel jäetakse välja eesti esitajad. Ometigi regulatsiooni eesmärki arvestades peaksid olema hõlmatud ja autoriõigusega kaasnevate õiguste omajad – eelkõige esitajad. Toome näite: inglisekeelne laul, mida esitab Liis Lemsalu, sõnade ja muusika autorid on välismaised ning fonogramm on välja antud Rootsis. Selline muusika peaks samuti olema „Eesti autorite“ muusika kui lähtuda regulatsiooni eesmärgist – meie Eesti muusika edastamise osakaalu suurendamine. 3.2.3 Seega tuleks kasutusele võtta mõiste „Eesti autorid“ asemel „Eesti muusika“, ning definitsiooni kaasata ka esitajad. Täiendavalt tuleks mõelda ka „Eesti“ fonogrammitootjate lisamisele. 3.2.4 ETTEPANEK: „Eesti autorid“ asemel „Eesti muusikateosed“, mis hõlmab muusikateose autoreid (helilooja, sõnade autor, tõlkija, arranžeerija) ja esitajaid, kes on Eesti päritolu või Eesti residendid. Eesti autori ja esitaja teoseks loetakse muusikateos, kus on vähemalt üks autoritest või esitajatest Eestist, olenemata autorite või esitajate koguarvust.	
	3.3 EESTI AUTORID TEGEVUSLOA TAOTLUSES (EELNÕU § 1 P 20) 3.3.1 Eelnõuga planeeritakse, et raadioloe taotlusele lisatakse autoreid esindava kollektiivse esindamise organisatsiooni kinnitus selle kohta, et taotleja on täitnud kõigis eelmisel perioodil talle välja antud raadiolubades märgitud Eesti autorite muusikateoste edastamise kohustuse. Selle eesmärgiks on eelnõu seletuskirja kohaselt: „võimaluse hinnata loa taotleja õiguskuulekust ning seda on võimalik kasutada uue loa väljastamisel taotluste hindamisel ühe kriteeriumina (näiteks saaks konkursil muudes kriteeriumides samaväärsete taotluste hindamisel eelise taotleja, kes on Eesti autorite muusikateoste esitamise kohustuse täitnud).“ 3.3.2 Selline selgitus ja eesmärk on oma olemuselt läbi planeeritava meetme sisutühi, sest:	Eelnõu kohaselt ei pea kõik Eesti autorid kuuluma EAÜ-sse. Eesti autorite ja esitajatena lähevad arvesse ka esindusorganisatsioonidesse mittekuuluvate autorite teosed. Taotluse esitaja saab kinnituskirja osas lisada oma selgitusi sõltumata seaduses sätestatust.

	(a) Esmalt, kõik ka planeeritud „Eesti autorid“ definitsiooni alla (eelnõu § 1 p 10) alla kuuluvad isikud ei ole sugugi EAÜ liikmed. Nende, kui „Eesti muusika“ definitsiooni alla kuuluvate teoste edastamine arvesse ei läheks. Järelikult, peab tegevusloa puhul looma seadusesse normi, mille alusel tegevusloa taotleja saab esitada andmed, mis võimaldavad hinnata taotleja poolt Eesti muusika edastamise kohustuste täitmist erinevalt EAÜ kinnitusest. (b) Teiseks, eelnõus selgitatakse, et „EAÜ, EFÜ ja EEL on leppinud kokku, et Eesti autorite teoste osakaalu nõude järgimise kohta annab TTJA nõudmisel tagasisidet EAÜ. EAÜ ja EEL viisid läbi repertuaariaruannete võrdleva analüüsi kahe raadiojaama kvartaliaruannete näitel ning tulemused oli peaaegu identsed (kvartali peale erines tulemus ühe teose osas), mistõttu sai järeldada, et piisab vaid EAÜ poolsest tagasisidestamisest.“ – see näitab, et eelnõu koostajad ei mõista, mida reguleeritakse, sest „eesti autorid“ definitsiooni kohaselt ei oma üldse mistähtsust Eesti esitajad ja Eesti fonogrammiloojad, kuigi eesmärk seda nõuab – sest eesmärk on Eesti muusikateoste edastamine. (c) Seda enam on oluline, et lähtutakse käesolevas seisukohas toodud ettepanekust, et luua tuleb mitte „Eesti autorid“, vaid „Eesti muusikateosed“ definitsioon. 3.3.3 ETTEPANEK: „(62) Raadioloa taotlusele, välja arvatud ajutise raadioloa taotlusele, lisatakse autoreid esindava kollektiivse esindamise organisatsiooni kinnitus selle kohta, et taotleja on täitnud kõigis eelmisel perioodil talle välja antud raadiolubades märgitud Eesti autorite muusikateoste edastamise kohustuse. <u>Kinnituse osas erimeelsuse korral esitab raadioloa taotleja selgituse sellest, kuidas on täidetud Eesti (muusikute) muusikateoste edastamise kohustus. Raadioluba esimest korda taotledes kinnitust esitama ei pea.</u>“.	
	3.4 RAADIOLUBADE KÕRVALTINGIMUSED (EELNÕU § 1 P 20) 3.4.1 Eelnõuga plaanitakse lubada kõrvaltingimuste seadmine nii Eesti autorite muusikateoste mahu osas kui ka muusika- ja sõnasaadete osakaalu programmis, levipiirkonna elu kajastavate saadete mahu	Eelnõuga loobutakse kõrvaltingimuste kehtestamise võimalusest.

	programmis, programmi peamise sihtrühma ning sõnasaadete keele nõude. Selline ettepanek on osaliselt mõistlik, kuid osaliselt vajab selgelt muutmist: (a) Esmalt, vt ülal p 3.2 „Eesti autorid“ versus „Eesti muusikateosed“ seondult tegeliku eesmärgiga Eesti muusika rohkemale edastamisele, milles osalevad ka esitajad (ja ehk ka fonogrammitootjad). (b) Teiseks, arvestades eelnõu seletusi sellest, miks kaotatakse regionaalsed raadioload ning, et üleriigiline raadioluba tähendab eriti digiraadio valguses tõesti üleriigilist raadioluba (samuti piirkondlikult FM raadio edastamine internetis) teeb täiesti sisutühjaks nõude „kohaliku levipiirkonna elu kajastatavate saadete mahu osas“ ja samuti lõppeks „sõnasaadete osakaalu osas“ – digiraadio ei levi „kohalikus piirkonnas“ ning digiraadio valguses (mis võimaldab oluliselt suurendada pakutavate raadiokanalite arvu) tuleb kultuuripoliitiliselt mõista, et selliselt piiratakse just Eesti ettevõtjate raadioprogrammide arengut (sest rahvusvahelistel striimingu platvormidel, selliseid piiranguid ei ole). Kultuuripoliitiline eesmärk peab arvestama nii digiraadio tulekut kui ka eesmärki tagada Eesti raadiokanalite konkurentsivõime rahvusvaheliste striimingteenustega. (c) Enamgi veel, kuna eelnõu kohaselt nimetatud sättes ja eelnõus tervikuna mõeldakse raadioloo mõiste all nii üleriigilist kui ka rahvusvahelist luba, on täiesti arusaamatu, miks kõrvaltingimusi seatakse rahvusvahelise raadioloo puhul. 3.4.2 ETTEPANEK: <i>§ 40 (3) Raadioloo ja ajutise raadioloo kõrvaltingimustena võib teenuste mitmekesisuse tagamiseks ja vajalikkuse korral kehtestada Eesti autorite muusikateoste mahu programmis, arvestades käesoleva seaduse § 9 lõikes 2 sätestatud miinimummahtu, ning muusika- ja sõnasaadete osakaalu programmis, levipiirkonna elu kajastavate saadete mahu programmis, programmi peamise sihtrühma ning sõnasaadete keele nõude.</i>	
	4. TELEVISIOONILUBADE KÕRVALTINGIMUSED 4.1 EESTI AUTORITE TEOSTE MIINIMUMMAHT RAHVUSVAHELISTE TELEVISIOONILUBADE PUHUL (EELNÕU § 1 P 16 JA 21).	Eelnõuga loobutakse kõrvaltingimuste kehtestamise võimalusest.

	4.1.1 Eelnõu ettepanekuks on, et ka rahvusvaheliste televisioonilubade puhul rakendatakse kõrvaltingimusi (nt Eesti autorite teoste edastamine) juhul kui rahvusvahelise televisiooniluba sihtriik on ka Eesti.: <i>„§ 33 (3) Rahvusvaheline televisiooniluba antakse kuni viieks aastaks, kui on täidetud käesoleva seaduse §-s 32 nimetatud tingimused ja § 40 lõike 6 alusel kehtestatud kõrvaltingimused ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet on vajadusel enne pidanud nõu teleprogrammi sihtriigi asjaomase asutusega, kas kavandatava teleprogrammi sisu vastab sihtriigis kehtivatele nõuetele, eelkõige telereklaami ja alaealiste kaitse seisukohast.“;</i> <i>„§ 40 (2) Televisiooniluba ja ajutise televisiooniluba kõrvaltingimustena võib teenuste mitmekesisuse tagamiseks kehtestada Eesti autorite teoste ja Eesti riigi rahalisel toetusel valminud audiovisuaalteoste miinimummahu programmis ning selliste Euroopa päritoluga audiovisuaalsete teoste miinimummahu programmis, mille tootmisest ei ole möödunud rohkem kui viis aastat ja mille on loonud sellest televisiooniteenuse osutajast sõltumatud tootjad.“</i> 4.1.2 Selline ettepanek on poolt ühelt poolt mõistetav, kuid teiselt poolt lühinägelik. 4.1.3 Esmalt, jätab see kõrvale võimaluse, et nt üle-euroopa levikuga kanalid sooviks taotleda luba just Eesti territooriumil (sest isegi kui Eesti on vaid üheks sihtriigiks, ei ole Eesti autorite teoste sisaldumine signaalis äriselt ega ratsionaalselt mõistlik näiteks ka Poola territooriumile edastatavas signaalis). Koheselt rakendub küsimus televisiooniteenuse taasedastamise vabadusest kui AVMSD ja kogu EL audiovisuaalmeedia sektori regulatsiooni aluspõhimõttest (vt ülal p Error! Reference source not found.). 4.1.4 Teiseks ja enamgi veel, selline ettepanek oleks takistuseks Eesti televisiooniettevõtjate programmide levikule rahvusvahelise loa alusel (nt Eestis rahvusvahelise televisiooniluba alusel Lätis ja Leedus ja Poolas edastatav televisioonikanal) – sest teises riigis ei ole „Eesti autorite teoste“ levik ei mõistlik, vajalik ega vaataja ja kommertshuvi puudusel võimalik. See tähendaks, et rahvusvaheline televisiooniluba muutub oma sisult tühjaks ja mittefunktsioneerivaks loaks, mida rahvusvahelise levikuga Eesti televisiooniteenuse osutaja kasutada ei saaks. Selliseks	
--	--	--

	õigus- ega kultuuripoliitiliseks valikuks ei ole ühtegi mõistlikku põhjendust. <u>Lisame, et käesoleva ettepaneku tegijatele ei ole teada ühtegi juhtumit, kus oleks taotletud rahvusvahelist televisiooniluba ainult selleks, et vältida Eestis toodetud sisu edastamist. Rahvusvahelist luba taotletakse olukorras, kus levipiirkond on laiem kui Eesti.</u> 4.1.5 Seega on kõrvaltingimuste seadmine mõistlik, kuid arvestades eeltoodud asjaolusid ning mõistlikul viisil on kultuuripoliitiline eesmärk täidetav, kui rahvusvahelise loa puhul seatakse kõrvaltingimusi Eesti autorite teoste leviku parandamiseks juhul, kui Eesti on rahvusvahelise televisiooniloe alusel edastatav programm on tegelikult suunatud tervikuna või põhiosas hoopis Eestile ning sama programm ei kuulu edastamisele ka teistes sihtriikides. 4.1.6 ETTEPANEK: lisada eelnõu punktis 11, MeeTS § 40(6) järgnev täiendus (allakriipsutatud): „§ 40 (6) Televisiooniloe ning ajutise televisiooni- või raadioloe annab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor esitatud taotluse alusel konkurssi välja kuulutamata. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor võib määrata televisiooniloele kõrvaltingimusi. <u>Rahvusvahelise televisiooniloe puhul võib määrata kõrvaltingimusi juhul, kui televisiooniloe alusel edastatav programm on tegelikult suunatud tervikuna või põhiosas hoopis Eestile ning sama programm ei kuulu edastamisele ka teistes sihtriikides</u>“	
	4.2 HILJUTISTE TEOSTE MIINIMUMMAHT (EELNÕU P 1 § 21) 4.2.1 Eelnõu kohaselt <i>„§ 40 (2) Televisiooniloe ja ajutise televisiooniloe kõrvaltingimustena võib teenuste mitmekesisuse tagamiseks kehtestada Eesti autorite teoste ja Eesti riigi rahalisel toetusel valminud audiovisuaalteoste miinimummahu programmis ning selliste Euroopa päritoluga audiovisuaalsete teoste miinimummahu programmis, mille tootmisest ei ole möödunud rohkem kui viis aastat ja mille on loonud sellest televisiooniteenuse osutajast sõltumatud tootjad.“</i>	Arvestatud osaliselt. AVMSD-st tulenevad miinimumnõuded jäävad kehtima.

	4.2.2 Mõistlik on kultuuripoliitiline eesmärk hiljutiste teoste edastamiseks televisiooniprogrammides, kuid jääb arusaamatuks, miks need peavad olema loodud „sõltumatute tootjate“ poolt. Eesti audiovisuaalsektor on niivõrd väikene, et palju „hiljutist toodangut“ toodavad kas televisiooniteenuse osutajad ise või koostööna sõltumatute tootjatega. Miks selline toodang ei täida kultuuripoliitilist eesmärki värske toodangu edastamiseks, ei ole arusaadav. 4.2.3 ETTEPANEK: loobuda „ja mille on loonud sellest televisiooniteenuse osutajast sõltumatud tootjad sõltumatute tootjad“ lisamisest MeeTS § 40 lg-sse 2.	
	5. AJUTISTE TELEVISIOONI JA RAADIOLUBADE REGULATSIOONI MUUDATUS (EELNÕU § 1 P 18) 5.1 Kultuuriministeeriumi ettepanek on, sätestada seaduses samaväärselt TTJA 2022. aasta kevadel sõnastatud põhimõtted, millest edaspidi ajutiste raadiolubade väljastamisel lähtutakse.: <i>„(1) Ajutine televisiooni- või raadioluba antakse juhul, kui on täidetud käesoleva seaduse §-s 32 nimetatud tingimused, kuni kolmeks kuuks sellise programmi edastamiseks, mis on ajutise iseloomuga ja mille edastamise eesmärk on kajastada konkreetset sündmust, või programmi konkreetse levipiirkonna elanikele sobivuse hindamiseks või televisiooni- või raadioteenuse edastamise uue tehnoloogilise lahenduse katsetamiseks.</i> <i>(2) Ajutist televisiooni- või raadioluba saab pikendada üks kord kuni kolme kuu võrra.“;</i> 5.2 On mõistlik sisustada ajutise loa taotlemise eesmärk läbi tegeliku senise halduspraktika, ehk hõlmata ka meediateenuse osutajatele oluline eesmärk testida programmi sobivust või uusi tehnoloogilisi lahendusi. Samuti on mõistetav vajadus lisada kõrvaltingimusi. 5.3 Siiski on küsitav, mis on piirangu põhjendus sellele, et ajutist luba saab pikendada vaid ühe korra. Nimelt, vaidlust ei ole selles, et ajutised raadioload ei ole praktikas piiratud ressurss kogu turu lõikes see tähendab, et neid saab taotleda ja need väljastatakse ressursi olemasolul ning neile ei korraldata mistahes konkursse. Vastupidi, kui sagedus on olemas ja tehakse taotlus, siis rahuldatakse see vastavalt „kes ees, see mees“ põhimõttele (ehk lubasid saab anda vaid nii palju kui on	Mitte arvestatud. Muudatuse eesmärk on muuta ajutiste raadiolubade regulatsiooni selgemaks ja läbipaistvamaks ning pikendamise reguleerimine on olnud üks täpsustamist vajavatest teemadest.

	sageduste mõttes võimalik ning lähtuvalt sellest, kes esimesena taotluse esitab). Seletuskirjas toodud põhjendus, et digiraadio tehnoloogia valguses ei ole enam ka ajutised load selliselt vajalikud, ei ole läbimõeldud – sest digiraadio kaudu ei ole võimalik testida konkreetsel FM sagedusel levikut jmt. Kui vastupidi, lähtuda, et eelnõus toodud mõte digiraadiost teeb ajutised load sisult tähtsusetuks, ei ole samuti vajalik nende taotlemise piiramine läbi kahe korra. 5.4 ETTEPANEK: Seega teeme ettepaneku, et eelnõu p 18, millega muudetakse § 37, kustutatakse uus planeeritud § 37 lg 2 (allakriipsutus): (2) Ajutist televisiooni või raadioluba saab pikendada ühe korra kuni kolmeks kuuks.“;	
	6. TEISE RIIGI JURISDIKTSIOONI ALL OLEV RAADIOPROGRAMM, MIS ON SUUNATUD EESTI ELANIKKONNALE (EELNÕU § 1 PUNKTID 27–28) 6.1 Eelnõu kohaselt planeeritakse muudatus adresseerimaks olukorda, kus: „mõni teise riigi jurisdiktsiooni alla kuuluv või teises riigis tegevusloa saanud raadioteenuse osutaja raadioprogramm on tervikuna või põhiosas suunatud Eesti elanikkonnale, tema raadioprogramm on Eestis kättesaadavaks tehtud Eesti raadiosagedusplaanis nimetatud ringhäälinguressurssi kasutades ja ta tegutseb Eesti meediateenuste turul ilmse eesmärgiga hoida kõrvale käesoleva seadusega või selle alusel raadioteenuse osutajatele kehtestatud nõuetest ega järgi neid nõudeid“. Meetmena nähakse ette nõuete esitamine nii teise liikmesriigi ametiasutusele kui ka otse meediateenuse osutajale. Selline lahendus on ebavajalik ning selges vastuolus AVMSD direktiiviga. Nimelt: 6.1.1 Esmalt lähtub kogu regulatsioon „analoogiraadio mõttemaailmast“ – nii sedastab ka seletuskiri - Eesti turule suunatud DAB raadioprogrammide sisu regulatsioon peab olema sama, mis FMsagedustel levivatel raadiotel. Selline kogu muudatuse lähtekoht on juba enda olemuses selges vastuolu taasedastamise vabaduse printsiibiga (vt järgmine punkt – AVMSD artikkel 3(1) osas) – ei	Antud sättest eelnõus loobutud.

	ole põhjendatud ühelgi juhul nt Eesti muusikateoste osakaalu nõudmine mitmes liikmesriigis levivalt raadioprogrammilt. See põhimõte kehtib televisiooniprogrammide osas – ei saa nõuda nt BBC-lt või Fox kanalilt Eesti teoste edastamist. Kui analoograadio on piiratud riigipiiridega, siis digiraadio seda ei ole.	
	6.1.2 <u>Teiseks, eelnõu on üheses vastuolus AVMSD lubatavaga.</u> eelnõu seletuskirjas endas on viitatud, et tegemist on AVMSD artikkel 4 alusel tehtava muudatusega. Planeeritava muudatuse kohaselt on aga TTJA teatised, ettekirjutused suunatud ka „teises riigis tegutsevale meediateenuse osutajale“, kuigi AVMSD lubab siseriiklikku regulatsiooni vaid selleks, et „esitada jurisdiktsiooni <u>omavale liikmesriigile</u> taotluse kõigi käesoleva lõikega seotud tuvastatud probleemide lahendamiseks“ ning vaid teise riigi ametiasutus saab esitada mistahes nõudeid oma jurisdiktsioonis tegutsevale meediateenuse osutajale ning see teise riigi asutus on see, kes teavitab TTJA-s edasistest sammudest ja tulemustest. Otse meediateenuse osutaja suhtes mistahes meetmete rakendamiseks näeb AVMS artikkel 4 punktides 3, 4 ja 5 ette spetsiifilise menetluse, mille käigus kaasatakse isegi Euroopa Komisjon ning vaid selle menetluse tulemusena on võimalik teha mistahes ettekirjutusi meediateenuse osutajale.³ Seega on plaanitav säte 53¹ selges vastuolus AVMSD nõuetega. Rõhutame, et tegemist ei ole ebavajaliku range korraga AVMSD-s, vaid tegemist on EL ringhäälingu turu äärmiselt vajaliku osaga – nimelt taasedastamise vabaduse põhimõttega. Selle kohaselt ei või mitte mingil juhul vastuvõtjaliikmesriik võtta meetmeid, mis takistaks selliste teleülekannete taasedastamist oma territooriumil (AVMSD põhjenduspunkt 10) ja nii sätestab ka artikkel 3(1) AVMSDs: <i>1. Liikmesriigid tagavad teistest liikmesriikidest pärinevate audiovisuaalmeedia teenuste vastuvõtmise vabaduse ega piira nende taasedastamist oma territooriumil põhjustel, mis kuuluvad käesoleva direktiiviga koordineeritud valdkondadesse.</i> <u>Tulenevalt ongi AVMSD-s äärmiselt range kord, milliselt äärmise vajaduse juhul saab asuda järelevalve korras sekkuma taasedastamisevabaduse põhimõttesse.</u>	Antud sättest eelnõus loobutud.

	6.1.3 Kolmandaks, arvestades, et eelnõuga laiendatakse kõrvaltingimuste võimalikku kataloogi (planeeritav § 40 lg 3) , siis on täiesti arusaamatu, milliseid kõrvaltingimusi iga konkreetse raadioteenuse puhul silmas peetakse – sest erinevatel konkurssidel võidakse seada erinevaid kõrvaltingimusi.	
	6.1.4 Viimaks, terve regulatsioon on ka sisuliselt ja normitehniliselt ebaõnnestunud. Näiteks näeb eelnõu ette, et „<i>Kui raadioteenuse osutaja ega tegevusloa väljastanud organisatsioon käesoleva paragrahvi lõikes 10 nimetatud tähtjajooksul vastuväiteid ei esita või esitatud vastuväited ei ole põhjendatud, on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil õigus teha ettekirjutus raadioteenuse osutajale raadioprogrammi edastamise või taasedastajale raadioprogrammi taasedastamise lõpetamiseks. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet järgib ettekirjutust tehes põhimõtet, et kavandatavad meetmed on põhjendatud, objektiivselt vajalikud ja mittediskrimineerivad.</i>“. Seega ettekirjutuse võib teha ainult „osutamise lõpetamiseks“, seega mis mõttes tuleb kaaluda, kas „meetmed on põhjendatud“ – ainult üks meede on justkui võimalik. Ja miks on vaid üks meede võimalik on täiesti arusaamatu – samalaadselt peaksid olema võimalikud meetmed ka millegi muutmine, lisamine jne jne. Ka normi pealkiri seaduses ei ole kuidagi kooskõlas selle planeeritava sisuga, kus TTJA teeb ettekirjutusi otse teise riigi meediateenuste osutajatele: „§ 53¹. Taotluste vastastikune menetlemine audiovisuaalmeedia teenuse sihtriigi nõuete rikkumise korral“ – kogu normi sisuks ongi (ja saabki olla) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti õigus võtta ühendus liikmesriigi või konventsiooniga ühinenud riigi järelevalveasutusega. 6.2 ETTEPANEK: tagamaks AVMSD-s sätestatud miinimumnõuete täitmine tuleb ülevaadata kogu planeeritud 53¹ täiendused lõigetes 9–13,	Antud sättest eelnõus loobutud.
Duo Media Networks OÜ	KOKKUVÕTE 1.1 Kultuuriministeerium esitas arvamuse avaldamiseks Meediateenuste seaduse ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise	

(täiendav arvamus)	seaduse eelnõu. Duo Media Networks OÜ on Eesti televisiooni- ja raadioteenuse osutaja, kes esitab käesolevaga seisukoha eelnõu kohta. 1.2 Kokkuvõtlikult on eelnõu teises versioonis tehtud palju mõistlikke valikuid ja loobunud mitmetest EL määruse kohaldamiseks kaugemale minevatest, toreduslikest ja muudel eesmärkidel planeeritud muudatustest. 1.3 Kokkuvõtlikult esitame seisukoha koos ettepanekutega seoses eelnõus puudutatud järgmiste küsimustega: 1) Normitehnilised ja hea seadusloome-põhised tähelepanekud –seoses planeeritud jõustumise ajaga ja informatsiooniallika kaitsega (peatükk 2); 2) Raadiolubade regulatsioon – eelkõige seoses mõistega „Eesti autorid“, Eesti autorite nõue tegevusloa taotluses ning raadiolubade kõrvaltingimuste küsimused (peatükk 3) 3) Televisiooniteenuse sisunõuded – seoses alaealiste kaitse nõuete ja Euroopa päritolu teostega (peatükk 4) 4) Riiklikuks reklaamiks eraldatud summade avaldamine äriregistrile (peatükk 5)	
	2. NORMITEHNILISED JA HEA SEADUSLOOME-PÕHISED TÄHELEPANEKUD 2.1 JÕUSTUMISE AEG 2.1.1 Seadus on planeeritud jõustuma 1.01.2026. See tähendab, et alates vastuvõtmisest mõne kuu jooksul. 2.1.2 Hea õigusloome ja normitehnika eeskirja § 14 sätestab, et jõustumisnormi kavandamisel võetakse arvesse aeg, mis on vajalik uute normidega tutvumiseks, eriti isikute õiguste ja kohustuste muutmise korral, ning vajalikuks korralduslikuks ja halduslikuks eeltööks, sealhulgas seaduse väljakuulutamiseks, avaldamiseks, rakendusaktide andmiseks, ning ka seaduse rakendamiseks piisavate vahendite olemasolu. 2.1.3 Arvestades planeeritud muudatusi on selline jõustumise aeg ebamõistlik ega võimalda seaduse subjektidel tegelikult seadusega mõistlikult tutvuda ja enda protsessidesse integreerida. 2.1.4 Mõistlik seaduse jõustumise tähtaeg, mis loob uued õigused ja kohustused ei tohiks olla lühem kui 12 kuud.	Kiirem jõustumise aeg on seotud Euroopa meediavabaduse määruse rakendamisega. Uusi norme hakati täielikult kohaldama alates 8. augustist 2025. Euroopa meediavabaduse määruse rakendamisega mitteseotud normid ei vajaks pikemat kohanemisaega.

2.2 INFORMATSIOONIALLIKA KAITSE (EELNÕU §1 P 12) 2.2.1 Eelnõu eesmärgistab vastava muudatuse sooviga tagada informatsiooni allika tugev kaitse. Seetõttu tuleks üle võtta ka EMVM täiendav regulatsioon. EMVM ei nõua mitte ainult definitsiooni laiendamist, vaid täiendavalt tuleb võtta üle ka ülejäänud EMVM artiklis 4 lõikes 3 sätestatud informatsiooni allika kaitse regulatsioon, s.h. (a) Tõhus kaitse kõigi sunnimeetmete vastu, mitte vaid aktiivne avaldamine. MeeTS § 15 on ülesehitatud vaid läbi selle, et kas on sunnimeede aktiivselt avaldada andmeid. EMVM ei lähtu mitte ainult vajadusest kaitsta „aktiivse avaldamise“ vastu vaid vajadusest kaitsele kõigi sunni- ja jälgimismeetmete eest, mida liikmesriigid sellise teabe saamiseks kasutavad – sh „kaitsele põhjendamatult sekkumise ja jälgimistehnoloogia eest“ (EMVM põhjenduspunkt 19), kaitsele „juurdepääsu saamise eest konfidentsiaalsele teabevahetusele“ (EMVM põhjenduspunkt 19). (b) Kaitse objekt. Kaitset ei evi vaid ajakirjandusallikas (MeeTS mõistena „informatsiooni allikas“), vaid ka eraldiseisvalt „konfidentsiaalsed teabevahetus“. (c) Kriminaalmenetluslike tagatiste puudumine. Kuigi eelnõuga muudetakse ka kriminaalmenetluse seadustikku, siis ei võeta üle ega reguleerita kriminaalmenetluse seadustikus EMVM artikkel 4 (3) punkti b ja c, mis nõutab kriminaalmenetluslike tagatise. Kehtiv KrMS reguleerib tagatise vaid ütluse andmise osas (§ 72) ning läbiotsimise osas (nõutab prokuratuuri määrust, § 91). EMVM nõutab aga miinimumnõuetena täiendavalt, et nt informatsiooni allika tuvastamise eesmärgil läbiotsimist, pealtkuulamist, kinnipidamist lubavaid meetmeid ei saa mistahes juhul lubada prokurör, vaid „kohus, kohtunik, õigusemõistjana tegutsev prokurör või muu asutus, kes on pädev nimetatud meetmeid riigisisese õiguse kohaselt heaks kiitma“ – see tähendab õigusmõistev isik (kelleks ei ole ühelgi juhul Eesti õigusraamistikus süüdistusfunktsiooni esindav prokurör). Seega tuleb täiendada KrMS-i. Enamgi veel – KrMS on vaikiv kõigi teiste meetmete osas peale ütluste andmise ja läbiotsimise. Ometi nõutab EMVM miinimumnõuetena ka pealtkuulamise ja kinnipidamise osas regulatsiooni täiendamist. Samuti ei võeta EMVM kohustuslikult	Menetlusseadustike muudatused on välja töötatud koostöös valdkondade eest vastutavate ministeeriumide ehk JDMi ja SIM-iga ning eelnõu väljatöötaja hinnangul on need piisavad.
--	---

	nõutavaid meetmeid sekkuva jälgimistarkvara osas (EMVM artikkel 4(3) p (c). (d) Teavitamiskohustus. EMVM nõutab ka teavitamiskohustuse sisseviimist, eelkõige läbi kriminaalmenetluse seadustiku (võimalik, et ka korrakaitse ja väärteomenetluse seadustiku muutmise vajadust). Nimelt sätestab EMVM, et: „Euroopa Inimõiguste Kohtu väljakujunenud praktikale eeldab õigus tõhusale kohtulikule kaitsele põhimõtteliselt seda, et selle õiguse tulemuslikuks teostamiseks teavitatakse asjaomast isikut õigeaegselt tema teadmata võetud jälgimismeetmetes“ 2.2.2 ETTEPANEK: vaadata kogu informatsiooniallika kaitse regulatsioon uuesti üle ning lähtuda sõnastamisel EMVM nõuetest (sh mis on kaitse objekt, kriminaal- ja muude menetluste põhised menetluslikud tagatised ning teavituskohustus) ning vajaduspõhiselt vaadata üle kõik menetlusseadustikud tagamaks EMVM-s nõutav kõrge kaitse tase.	
--	---	--

3. RAADIOLUBADE REGULATSIOON 3.1 EESTI AUTORID TEGEVUSLOA TAOTLUSES (EELNÕU § 1 P 34) 3.1.1 Eelnõuga planeeritakse, et raadioloo taotlusele lisatakse autoreid esindava kollektiivse esindamise organisatsiooni kinnitus selle kohta, et taotleja on täitnud kõigis eelmisel perioodil talle välja antud raadiolubades märgitud Eesti muusikateoste edastamise kohustuse. 3.1.2 Seletuskiri vajab täiendamist järgnevas: (a) Seletuskirjas on selgitatud, et „Juhul kui raadioteenuse osutaja esitab kollektiivse esindamise organisatsiooni mittekuuluvate Eesti autorite loodud või Eesti esitajate esitatud teoseid, siis esitab raadioteenuse osutaja vastavad andmed kollektiivse esindamise organisatsioonile ning viimane võtab need aruandes arvesse.“. Vastav protseduur tuleb kajastada ka seaduseelnõu tekstis – kuidas saab taotleja teada, millised andmed edastatakse EAÜ poolt, millise aja jooksul saab esitada vastuväite ning millise aja jooksul EAÜ peab selles osas seisukoha võtma jne. (b) Eelnõu seletuskirjas on esitatud järgnev selgitus: „Seaduses sätestatud nõude täitmiseks peab raadioteenuse osutajate poolt esitatav repertuaariaruandlus sisaldama lisaks lugude nimekirjale ja teoste (ISWC) ning salvestiste koodidele (ISRC) ka lugude mängimise kestvust selliselt, et neist saab filtreerida välja Eesti autorite loodud või Eesti esitajate esitatud teosed.“. Duo Media Networks on kauaaegne raadioettevõtja, kuid puudub teadmine, mida mõeldakse ISWC koodidega ning kuidas taotlejad sellise info saavad. 3.1.3 ETTEPANEK: „§ 39 (62) Raadioloo taotlusele, välja arvatud ajutise raadioloo taotlusele, lisatakse autoreid esindava kollektiivse esindamise organisatsiooni kinnitus selle kohta, et taotleja on täitnud kõigis eelmisel perioodil talle välja antud raadiolubades märgitud Eesti autorite loodud või Eesti esitajate esitatud muusikateoste edastamise kohustuse. Raadioluba esimest korda taotledes kinnitust esitama ei pea.“; <u>Autoreid esindava kollektiivse esindamise organisatsiooni kinnitusega mittenõustumisel, on taotlejal erimeelsuse korral õigus esitada selgitus sellest, kuidas on täidetud Eesti muusikateoste edastamise kohustus.</u>“.	Ettepanek punktis 3.1.2 – leiame, et selline detailsem protseduur ei peaks kajastuma seaduseelnõus. Täpsustame seletuskirja: Seaduses sätestatud nõude täitmiseks peab raadioteenuse osutajate poolt esitatav repertuaariaruandlus sisaldama lisaks lugude nimekirjale ja teoste (<i>International Standard Musical Work Code</i> - ISWC) ning salvestiste koodidele (<i>The International Standard Recording Code</i> - ISRC) ka lugude mängimise kestvust selliselt, et neist saab filtreerida välja Eesti autorite loodud ja Eesti esitajate esitatud teosed. Taotluse esitaja saab kinnituskirja osas lisada oma selgitusi sõltumata seaduses sätestatust.
---	---

4. TELEVISIOONITEENUSE SISUNÕUDED 4.1 PROGRAMMISTRUKTUUR – EUROOPA PÄRITOLU TEOSSED 4.1.1 Eelnõuga planeeritakse mõistlik muudatus raadiolubade puhul, millega Eesti autorite ja Eesti esitajate poolt esitatud teoste miinimum mahtu arvestatakse kõigi samale isikule. See muudatus lähtub loogikast, et Eesti autorite teoste ja Eesti esitajate poolt esitatud teoste miinimummahu kehtestamine raadioteenuse osutaja, mitte raadioprogrammi põhiselt annab meediateenuse osutajatele suurema paindlikkuse pakkuda spetsiifilisemale muusikamaitsele suunatud raadioprogramme ka sellisel juhul kui selles konkreetses muusikastiilis ei ole piisavas mahus Eesti teoseid. 4.1.2 Samalaadne loogika võiks kehtida ka televisiooniprogrammide puhul: audiovisuaalse sisu pakumise paljususe tingimustes muutuvad konkreetsed kanalid, programmid ja platvormid aina spetsiifilisemaks ning seetõttu võiks kaaluda suuremat paindlikkust. Seda järgnevalt: (a) AVMSD ülevõtmisel otsustas Eesti rakendada televisioonikanali põhise Euroopa päritolu teoste miinimummahu 51%. AVMSD nõutab artiklis 16: „Võimaluse korral tagavad liikmesriigid asjakohaste vahenditega, et ringhäälinguorganisatsioonid reserveerivad Euroopa päritoluga teostele suurema osa oma saateajast“. (b) Seega ei oleks takistust võimaldada televisioonisektoris samalaadset paindlikkust Euroopa päritolu teostega nagu seadusandja planeerib rakendada raadiokanalitele seoses Eesti muusikaga uues MeeTS §-s 9 ehk 51% rakenduks televisiooniteenuse osutaja, mitte televisiooniprogrammi põhiselt (ehk lähtuvalt AVMSD sõnastusest, „ringhäälinguorganisatsiooni saateajast“. 4.1.3 ETTEPANEK: (a) „MeeTS § 8 (3) Televisiooniteenuse osutaja varub teleprogrammi või teleprogrammide aastamahust, millest on maha arvatud uudiste-, spordi- ja mängu sisaldavate saadete ning reklaami, otsepakkumise ja teleteksti maht, vähemalt 51 protsenti Euroopa päritoluga audiovisuaalsete teoste edastamiseks.“.	AVMSD-st tulenevad miinimumnõuded jäävad kehtima.
4.2 SISUNÕUDED SEOSSES ALAEALISTE KAITSEGA 4.2.1 Duo Media Networks OÜ tervitab seda, et luuakse selgem regulatsioon alaealiste sobimatu sisu osas, s.h. mõistlikult on lahendatud	Selgitame. Saateid saab auditooriumile tutvustada ilma piiranguid põhjustavaid saatelõike esile tõstmata. Arvestades, et saadete tutvustused on lühikese ajalise kestvusega, ja neid

sobimatu sisu varasema näitamise lubatavus läbi hoiatuste, mis on vanuserühma-põhised. 4.2.2 Siiski ei ole põhjendatud uus planeeritud § 19 lg 5, mille kohaselt kui programmis või programmikataloogis on saateid, mille sisu vastab lõigetes 2 või 4 sätestatud tingimustele, ei tohi audiovisuaalmeedia teenuse või raadioteenuse osutaja nimetatud saateid oma programmis või programmikataloogis tutvustades esitada piirangut põhjustanud saatelõike ega tõsta neid saatest esile. 4.2.3 Selliselt tehakse võimatuks meediateenuste osutajatel teavitada vaatajaid näiteks õhtusest programmist. Selline piirang ei ole põhjendatud – eriti arvestades hankeprogrammi, mille puhul treileri muutmine ei ole rahvusvaheliste litsentsilepingutega lubatav; samuti Eesti väiketootjate treilerite muutmine eeldaks eraldi litsentsi teose muutmiseks autoriõiguse seaduse mõttes. 4.2.4 Mõistlik ja proportsionaalne oleks nõuda, et sellise treileri või teavituse korral lisatakse kogu treileri või teavituse edastamise ajal juurde hoiatav teave, et tegemist on teatud vanuserühmale sobimatu sisuga. Eriti arvestades, et sisu ennast võib hoiatuse olemasolu korral edastada. 4.2.5 ETTEPANEEK: § 19 lg 5: Kui programmis või programmikataloogis on saateid, mille sisu vastab käesoleva paragrahvi lõigetes 2 või 4 sätestatud tingimustele, ei tohi audiovisuaalmeedia teenuse või raadioteenuse osutaja nimetatud saateid oma programmis või programmikataloogis tutvustades esitada piirangut põhjustanud saatelõike ega tõsta neid saatest esile või nende esitamisel audiovisuaalmeedia teenuses on kogu saate ajal ekraanil näha asjakohane hoiatav sümbol	edastatakse auditooriumit eelnevalt hoiatamata, ei ole lastevanematel võimalik sobimatu sisuga saatetutvustusele enne nende edastamist reageerida. Selle tõttu tuleb vältida kõiki olukordi, kus piirangut põhjustanud sisu võiks jõuda sobimatute earühmadeni.
5. RIIKLIKUKS REKLAAMIKS ERALDATUD SUMMADE AVALDAMINE ÄRIREGISTRILE (EELNÕU § 1 P 13) 5.1.1 Eelnõu koostajad on teinud juba väga mõistlikke muudatusi (nt 100 000 elanikuga kohalike omavalitsuste erandist loobumine jmt). Vajalik on täiendav juhised, kuidas ja mida nimetatud „riiklikuks reklaamiks eraldatud aastane kogusumma“ sisaldab. Ilma täiendava juhiseeta on eelnõu lubamatult ebaselge.	Riiklik reklaam on Euroopa meediavabaduse määruse kohaselt edendamise või eneseedendamise sõnumi või avaliku teate või teabekampaania paigutamine, reklaam, avaldamine või levitamine meediateenuses või digiplatvormil, tavaliselt makse või muu tasu eest, kui seda teeb avaliku sektori asutus või üksus või seda tehakse sellise asutuse või üksuse heaks või selle nimel.

	(a) MeeTS reguleerib meediateenuseid (vastavalt seaduse enese reguleerimisala definitsioonile), mistõttu mistahes rahalised vahendid, s.h. riikliku reklaamiga seondult, mis on suunatud selle ettevõtja, kes on ka meediateenuse osutaja, muudesse teenustesse nagu nt digiplatvormidele (mis ei ole meediateenuseks), siia arvestuskäiku mahutada ei tohi. Kuidas selliselt viisil seda muuhulgas aastaaruandes kajastada, jääb arusaamatuks – sest eelnõu kohaselt kuulub raporteerimisele kogu ettevõtja poolt riiklikuks reklaamiks saadu. (b) Palume eelnõu seletuskirja täiendada ka selgitusega, kas mõistame õigesti, et näiteks kui televisiooniteenuse osutajad edastavad sotsiaalkampaaniaid (nt kaine peaga autojuhtimine), mille edastavad Eesti Ringhäälingute Liidu liikmes-jaamad, aga kogu selle eest saadav rahasumma on Eesti Ringhäälingute Liidule, siis seda raporteerida ei tule. 5.1.2 ETTEPANEK: „§ 161 (2) Audiovisuaalmeedia teenuse ja raadioteenuse osutaja ning käesoleva seaduse § 5 lõikes 2 nimetatud meediateenuse osutaja esitab äriregistrile koos majandusaasta aruandega info neile nende meediateenustes riiklikuks reklaamiks eraldatud aastase kogusumma ja kolmandate riikide ametiasutustelt või üksustelt saadud reklaamitulude aastase kogusumma kohta. Nimetatud summad kuvatakse äriregistri avalikus toimikus.	Riikliku reklaami hulka kuuluvad muuhulgas näiteks avaliku sektori asutuste poolt tellitud reklaami- ja teavituskampaaniad, aga ka töö- ja muud kuulutused ning tellitud teated.
Taevaraadio OÜ Northstar Media OÜ	Esitame seisukoha lähtuvalt arusaamast, et raadioturg on kiires muutumises seoses digiraadio tehnoloogial põhineva (DAB+) raadiovõrgu loomisega Eestis ja olukorrast, kus raadiojaamad peavad ebavõrdsetes tingimustes konkureerima erinevate rahvusvaheliste striiminguplatvormidega ning noorte raadiokuulajate osakaal on suures languses. Mõistame Kultuuriministeeriumi kultuurpoliitilist eesmärki, samas ei saa me põhimõtteliselt nõustuda raadioteenuse arengut ja vabadust piiravate põhimõtetega. Raadiolubade Eesti autorite nõue (§1 p.10) Eelnõu määratleb Eesti autorina muusikateose autorid (helilooja, sõnade autor, tõlkija, arranzerija), kes on Eesti päritolu või Eesti residendid. Eesti autori poolt loodud teoseks loetakse muusikateos, kus vähemalt üks autoritest on Eestist.	Arvestatud osaliselt. Muudatuse kohaselt edastab raadioloo alusel tegutsev raadioteenuse osutaja raadioprogrammis muusikateoste kalendrikuu mahust vähemalt 30 protsenti Eesti autorite loodud või Eesti esitajate esitatud muusikateoseid. Arvestades muukeelse auditooriumi huve ning Eesti autorite poolt loodud või Eesti esitajate poolt esitatud muukeelsete muusikateoste tagasihoidlikumat pakkumist sätestab seadus muukeelsele sõnasaated edastavale raadioprogrammile Eesti autorite loodud või Eesti esitajate poolt esitatud muusikateoste edastamise mahule madalama miinimumnõude: raadioloo alusel tegutsev raadioteenuse osutaja, mille muukeelsed sõnasaated moodustavad programmi mahust tööpäeviti ajavahemikul kella 6.00-st kuni 22.00-ni vähemalt 20 protsenti, edastab muukeelses

Oleme seisukohal, et Eesti autorina tuleks käsitleda ka Eesti esitajat. Peame seda põhjendatuks, kuna raadioteenuse osutajana tasume märkimisväärse osa oma reklaamitulust (4.9%) mitte ainult EAÜ-le, vaid ka Eesti Fonogrammide Ühingule ja Eesti Esitajate Liidule. Eelmisel nädalal sai Eesti Ringhäälingute Liit EFÜ tegevjuhilt Rauno Haabmetsalt kirjaliku eelinfo, et uuel lepinguperioodil on plaan tõsta tasumäär 3.5% reklaamitulust 4.5%-ni ehk eeldatakse autoritega pea samaväärset tasu. Meie raadiojaamade repertuaaris on palju Eesti artistide poolt esitatud välismaiste autorite poolt loodud teoseid. Teeme ettepaneku sisustada MeeTS seaduse eelnõus Eesti autoritena ka Eesti esitajad ja muuta seaduse eelnõus mõiste “Eesti autorid” mõistega “Eesti muusikateosed”. Seaduse eelnõuga tuuakse Eesti autorite loodud muusikateoste osakaalu miinimumnõue seaduse tasandile. Muudatuste kohaselt varub raadioteenuse osutaja eestikeelses raadioprogrammis edastatavate muusikateoste kalendrikuu mahust vähemalt 30% Eesti autorite loodud muusikateoste edastamiseks. Raadioteenuse osutaja edastab Eesti autorite loodud muusikateoste miinimummahust vähemalt 50% ajavahemikus kella 6.00-st kuni 22.00-ni. Oleme seisukohal, et 30% Eesti muusikateoste osakaal osades eestikeelsetes raadiojaamades on äärmiselt keeruline ja sunnib raadiojaamasid mängima ühesugust Eesti muusikat, mis toob kaasa raadiojaamade erisuse, unikaalsuse kadumise ja teatud artistide “läbipõletamise” raadioprogrammis. Eesti muusikaturg on piiratud ja vaid teatud osa sellest on sobilik konkurentsivõimelise raadioformaadi jaoks. Samas on Eestis raadiojaamasid, kes vabatahtlikult mängivad sihtrühmast ja formaadist lähtuvalt Eesti muusikat 70+% kogu muusikast. Raadiojaamad on asetatud äärmiselt ebavõrdsesse olukorda, kus ühelt poolt sunnitakse kõikides raadiojaamades seaduse tasandil mängima kindlas mahus Eesti muusikateoseid, teisalt nõutakse veel ka selle kellaajalist esitamist.	raadioprogrammis edastatavate muusikateoste kalendrikuu mahust vähemalt 15 protsenti Eesti autorite loodud või Eesti esitajate esitatud muusikateoseid.
---	--

	Seaduse tasandil Eesti autorite loomingu esitamise kellaajaline nõue on ilmselge liialdus, see toob kaasa repertuaariaruannete mahu tohutu kasvu, ei arvesta uute võimalike raadiojaamade lisandumisega seoses digiraadio levikuga ega väärtusta raadiokuulajate, eriti noorte raadiokuulajate tegelikke vajadusi. Eesti muusika esitamise kellaajaline nõue piirab uute võimalike muusikaformaadiga raadiojaamade turuletulekut, mille eesmärk on Eesti raadioturgu mitmekesistada ja konkureerida välismaiste striiminguplatvormidega. Raadiojaamad püütakse selle seadusega viia ebaõiglasesse olukorda, kus EAU, EFÜ ja EEL kui turgu valitseva seisundiga teenuse osutajad määravad ühelt poolt neile makstava tasu, teisalt raadiojaamades mängitava Eesti muusika osakaalu, nüüd ka selle esitamise kellaaja. Tahame märkida, et erinevalt paljudest teistest meedialiikidest on raadio kuulamine kõigile tasuta ning Eesti raadiojaamad tegutsevad väga madala või negatiivse tulususega. Toome siinkohal ära palju suurema, Ukraina raadioturu kogemuse, kus seaduse tasandil kehtestati Ukraina muusika 25%-line osakaalu nõue ja sealjuures segmendiline kellaajaline nõue kell 7.00-14.00 ja 15.00 – 22.00. Seaduse tulemusena saatsid paljud populaarsed Ukraina artistid raadiojaamadele kirju, milles palusid vähendada nende laulude eetris esitamist, sest need kippusid "läbi põlema" ja tekitasid kuulajates rohkem negatiivseid kui positiivseid emotsioone. Lisaks mõjutas tekkinud olukord otseselt artistide laulude müüki ja nende kontsertide külastatavust. Palume seaduse koostamisel raadiojaamasid päriselt kuulata, võimaldada neil pakkuda erineva formaadiga raadiojaamade kuulajatele parimat võimalikku muusikat ja arvestada Eesti muusikaturu väiksusega. Kui muusikauuringud näitavad teatud raadiojaamade puhul Eesti muusikateoste kõrget meeldivust, siis neid muusikateosteid ka vastavalt raadiojaamade rotatsiooni nimistus ka esitatakse. Teeme ettepaneku loobuda seaduse tasandil Eesti muusikateoste esitamise kellaajalisest nõudest, mis piirab radioteenuse arengut ja vabadust. Juba 30% Eesti muusikateoste esitamise kohustus on teatud	
--	--	--

	formaadiga raadiojaamadele väga koormav. Kõigi huvigruppide eesmärk peaks olema raadiokuulamise kasvatamine võimalikult erinevatele sihtrühmadele, mitte raadioformaatide lämmatamine ebamõistlike piirangutega. Mida suuremad on raadiojaamade kuulajanumbrid, seda enam kasvavad autoritele ja esitajatele makstavad tasud. Taevaraadio oli sunnitud lõpetama näiteks raadiojaama NRJ tegevuse, kuna määratud Eesti muusika nõudega polnud seda võimalik edasi teha. Kaotasime jaama formaadi muudatusega 30 tuhat kuulajat.	
	FM ja DAB+ raadiojaamadele kehtestatavad nõuded. Peame oluliseks eraldi välja tuua, et MeeTS peab võrdselt kohtlema nii FM sagedustel kui digiraadio tehnoloogial levivaid raadiojaamasid, seda nii Eesti muusikateoste kui sõnasaadete osakaalu nõuete seisukohalt. Eesti raadioturg vajab kindlasti rikastamist, kuid arvestama peab FM raadiotele määratud karmide kõrvaltingimustega, mis kehtivad kuni november 2031. Oleme seisukohal, et täiendavad raadiojaamadele suunatud regulatsioonid ei ole põhjendatud ja annavad märku, et seaduse koostaja ei mõista jätkusuutliku raadiojaama programmi ülesehitamise loogikat ja tekkepõhjuseid, mis soodustavad raadioturu mitmekesisust. Kultuurpoliitiline eesmärk peab arvestama nii digiraadio tulekut kui eesmärki tagada Eesti raadiojaamade konkurentsivõime välismaiste striimingu- platvormidega.	Mittearvestatud. Regulatsiooni fookuses on ainult piiratud ressursiga FM sagedused. Muudele palju suurema ressursiga tehnoloogilistele platvormidele – internetiraadiod, DAB – need nõuded ei laiene.
Taevaraadio OÜ (täiendav kiri)	Tutvustame MeeTS muutmise seaduse eelnõu seletuskirjaga ja soovime anda omapoolsed kommentaarid. Esmalt tunnustame, et uues ettepanekus on laiendatud mõiste “ Eesti autor” Eesti esitajaga, välja on jäetud Eesti muusika kellajalise esitamise nõue (mis takistaks oluliselt teatud muusikaformaadiga raadiojaamade turuletulekut, sh DAB+ võrgus) ning loobutud on meediateenuse osutamise kõrvaltingimuste seadmise võimalusest. Samuti on positiivsed kõik täpsustavad ettepanekud seoses ajutiste raadiolubadega.	Arvestatud osaliselt, koondnõude regulatsioonist on loobutud. Arvestades muukeelse auditooriumi huve ning Eesti autorite poolt loodud või Eesti esitajate poolt esitatud muukeelsete muusikateoste tagasihoidlikumat pakkumist sätestab seadus muukeelsele sõnasaateid edastavale raadioprogrammile Eesti autorite loodud või Eesti esitajate poolt esitatud muusikateoste edastamise mahule madalama miinimumnõude: raadioloo alusel tegutsev raadioteenuse osutaja, mille muukeelsed sõnasaated moodustavad programmi mahust tööpäeviti ajavahemikul kella 6.00-st kuni 22.00-ni vähemalt 20 protsenti, edastab muukeelses

Teisalt oleme ebameeldivalt üllatunud ettepanekus, mis käsitleb Eesti autorite ja Eesti esitajate poolt loodud teoste miinimummahu koondarvestamist ühele isikule kuuluvate raadiolubade alusel. Toome järgmisena välja olulised kitsaskohad ja meiepoolsed ettepanekud. 1. Eesti muusika esitamise 30% koondnõue samale isikule kuuluvate raadioprogrammide puhul. Ettepanekus on välja toodud järgmine lähenemine: Eesti autorite ja Eesti esitajate poolt esitatud teoste miinimum mahtu arvestatakse kõigi samale isikule kuuluvate raadiolubade alusel edastatavate raadioprogrammide muusikateoste kogumahust. Sellise võimaluse korral saavad raadioteenuse osutajad suurema vabaduse erinevatele muusikastiilidele pühendatud raadioprogrammide pakkumiseks. Näiteks kui ühele omanikule kuulub kaks raadioprogrammi, siis võib ta ühes raadioprogrammis mängida Eesti teoseid 10% kogumahust ja selleks, et tagada 30% koondnõude täitmine, tuleb teises raadioprogrammis mängida Eesti autorite loodud või Eesti esitajate esitatud teoseid vähemalt 50% ulatuses. Arusaadavalt pole me selle vastu, et raadiojaamad saaksid suurema vabaduse erinevate muusikastiilidele pühendatud raadioprogrammide tootmiseks, aga antud juhul ei arvesta see ettepanek omanikuga, kes pakub ka venekeelseid raadioprogramme. Selle ettepanekuga on kadunud erisus venekeelsete raadiojaamade osas, kus praegustel raadiolubadel kehtib 15%-line eesti muusika osakaalu nõue (2024.a. tõsteti EAÜ initsiatiivil venekeelsetel raadiojaamadel eesti muusika osakaal 10% pealt 15%-ni). Arvestades, et Sky Media gruppi kuulub 2 venekeelset raadiojaama ehk 1/3 meie portfooliost on venekeelsed raadiod, siis meie ettevõtte jaoks on selline muudatus täiesti halvav. Me peaksime kas loobuma ühest venekeelsest raadiojaamast või oluliselt muutma oma kõikide eestikeelsete raadiojaamade playlisti. Raadiojaamade Retro FM ja Rock FM jaoks tähendaks see reitingutes vabalangust. Samas teiste suurte meediagruppide jaoks on see äärmiselt soodne lahendus. Näiteks Duo Media puhul Raadio Elmar mängib juba 80+%- eesti muusikat, seega on neil võimalus MyHitsis, Duo Raadios ja	raadioprogrammis edastatavate muusikateoste kalendrikuu mahust vähemalt 15 protsenti Eesti autorite loodud või Eesti esitajate esitatud muusikateoseid.
--	--

	kõikides teistes DAB+ jaamades (Duo Rock, MyHits Dance, Duo Greatest Hits, Duo Gold, Duo Country jne) eesti muusika osakaalu oluliselt vähendada. Selle lähenemisega väheneks näiteks uuema põlvkonna Eesti artistide sissetulek läbi autoritasude. Ka All Medial tekib sarnane võimalus, kuna Star FM Eesti mängib 90% eesti muusikat ja ülejäänud 3 jaama saavad soovi korral oluliselt vähendada võrreldes tänasega eesti muusika osakaalu. Kas see on teadlik samm venekeelsete raadiote turult väljatõrjumiseks (mis on juba täna tugevas langustrendis) või Sky Media turupositsiooni nõrgestamiseks (arvestades, et meil puudub finantsvõimekus liituda DAB+ võrguga)? Me ei pea realistlikuks, et ka viimase raadiolubade konkursi zürii lemmik Raadio Maximum suudaks 30%-lise eesti muusika osakaaluga venekeelses segmendis ellu jääda. Samuti jääb ebaselgeks, kuidas mõjutaks selline koondarvestus uuel raadiolubade konkursil meediateenuse lubade väljastamist kui meediateenuse osutaja ei ole eelneval perioodil täitnud Eesti autorite loodud või Eesti esitajate esitatud muusikateostuse esitamise kohustust. Kas loast jäävad ilma kõik samale isikule kuuluvad raadioload juhul kui samadele sagedustele konkureerivad ka teised huvilised? Sky Media on kategooriliselt vastu kõigile samale isikule kuuluvate raadiolubade Eesti muusika 30% koondnõude kehtestamiseks.	
	2. Konkurentsiolukord FM sagedusel levivate raadioprogrammide, DAB+ võrgus levivate raadioprogrammide ja rahvusvaheliste voogedastusplatvormide vahel kuni aastani 2031. Soovime välja tuua olulise vastuolu MeeTS muutmise eesmärgi ja tegeliku olukorra vahel, mis Eesti raadio turul luuakse. Seletuskirjas on hästi välja toodud konkurentsiolukord, mis on tekkinud kohalike raadioprogrammi tootjate ja rahvusvaheliste voogedastusplatvormide ning muusikarakenduste vahel, täpsemalt: Tänastes konkurentsitingimustes, kus Eesti televisiooni- ja raadioloo omajad võistlevad rahvusvaheliste voogedastusplatvormide, videojagamisplatvormide, muusikarakenduste jt teenuseosutajatega	Mittearvestatud. Ekspertide prognooside kohaselt jääb DAB+ kuulajaskond võrreldes FM sageduste auditooriumiga veel aastateks tagasihoidlikuks.

	tarbijate tähelepanu pärast, on neil stiimul hoida oma programme mitmekesiste ja värsketena. Seda tehakse sõltumata riigi seatud kõrvaltingimustest. Seejuures seavad kõrvaltingimused Eesti teenuseosutajad võrreldes üleilmsete platvormidega keerukasse konkurentsiolukorda, sest kõrvaltingimuste täitmine võib kaasa tuua sellised täiendavad kulud, milliseid globaalsetel konkurentidel puuduvad. Meedialubadele kõrvaltingimuste seadmise lõpetamine lihtsustaks ettevõtjatele meediaturul tegutsemist ning vähendaks nii ettevõtjate kui riikliku järelevalve haldus- ja töökoormust, toomata seejuures kaasa muutusi tarbijatele. Seega loobutakse regulatsioonist, mis meediateenuse osutaja konkurentsiolukorda veelgi nõrgestab. Ülalpool toodud väitega on teravas vastuolus ettepanek, et eelnõu § 1 punkt 45 on rakendusliku iseloomuga. MeeTS-i rakendussätete peatükki lisatakse § 632, mis puudutab enne eelnõukohase seaduse jõustumist välja antud tegevuslubade kehtivust. Lõike 1 kohaselt enne 2026. aasta 1. jaanuarit välja antud kehtivad kohaliku või regionaalse raadiovõrgu ringhäälinguload võrdsustatakse üleriigiliste raadiolubadega ja need jäävad kehtima kuni neil näidatud tähtaja lõpuni. Muudatus on seotud regionaalse loaliigi kaotamisega (vt selgitust eelnõu § 1 p 29 juures). Lõike 2 kohaselt Enne 2026. a 1. jaanuari välja antud tegevusload jäävad kehtima neil märgitud tingimustel kuni neil näidatud tähtaja lõpuni. Kui olemasolevatel FM sagedusala raadiolubadel jäävad kehtima tänased tingimused (eelkõige sõnasaadete ja uudiste mahu osas), siis tekitab see olukorra, kus veel kuus aastat jätkavad FM raadiod väga ebavõrdses konkurentsi olukorras võrreldes DAB+ raadiojaamade ja rahvusvaheliste muusikaplatvormidega ning konkurentsiolukord kahjustab jätkuvalt kohaliku raadiotegevuse huve ning MeeTS oma eesmärki ei täida. Kuus aastat on väga pikk aeg. Toome konkreetse näite. Sky Media viis läbi 2025.a mais laiaulatusliku raadio turu strateegilise uuringu. Kahe meie raadiojaama puhul tuli väga reljeefselt välja, et kuulajad ootavad õhtuses ajavööndis sõnalise osas asemel rohkem muusikat. Oleme sõnalise osa liigse mahuga oma kuulajaid suunanud konkureerivatesse DAB+ jaamadesse, kus endiselt igasugused kõrvaltingimused ja sellega seotud rahalised kohustused	
--	--	--

	puuduvad. Ühelt poolt on Kultuuriministeerium valmis muutma juba kehtivate raadiolubade liike, aga kõrvaltingimusi mitte? Sky Media ettepanek on uue MeeTS kehtestamisel kaotada kõrvaltingimused ka kehtivatele FM raadiolubadele, et tagada paremad konkurentsi tingimused FM, DAB+, internetiraadiote ja üleilmsete muusika platvormide vahel.	
	3. FM raadioprogrammide ja DAB+ raadioprogrammide võrdne kohtlemine. MeeTS seaduse muudatuse ettepanekus on eesti muusika ja kõrvaltingimuste teemat käsitletud FM sagedusvõrgus (FM sagedused 88-108 MHz) ja katmata on DAB+ võrgus levivate raadioprogrammide osa. Meie ettepanek on, et FM ja DAB+ võrgus levivatele raadiojaamadele kehtiks võrdsed nõuded, sh kõrvaltingimuste osas ja seda uue MeeTS rakendamise hetkest.	
	4. Riikliku reklaami kajastamise nõue. Siin on vaja lihtsalt selgus, kuidas esitada aruanne riikliku reklaami osas, mis liigub läbi Eesti Ringhäälingute Liidu. Tänapäevane mudel on järgmine: Transpordiamet või Päästeamet tellib reklaami soodsatele tingimustel läbi ERHL ja reklaamid kokkulepitud mahus esitatakse kokkulepitud mahus kõikides ERHL liikmetest raadiojaamade programmides. Transpordiamet või Päästeamet kannab raha ERHL-le. Vajab täpsustamist, kes sellisel juhul deklareerib majandusaasta aruandes tulu? Viimased 5 aastat liigub suurem osa riiklikust raadioreklaamist (va valimiskampaaniate raha) läbi ERHL.	Kuna raadiojaamad eraldavad Eesi Ringhäälingute Liidule avaliku sektori asutuste reklaamiks oma eetriaega, siis peavad raadiojaamad deklareerima selle eetriaaja väärtuse vastavalt ERL-i poolt avalikusektori asutusele antud eetriaaja rahalisele väärtusele.